

II

(Незаконодавни акти)

РЕГУЛАТИВИ

РЕГУЛАТИВА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ (ЕУ) 2023/893 НА КОМИСИЈАТА

од 21 април 2023 година

за измена и дополнување на Регулативата (ЕУ) 2015/340 за утврдување на техничките услови и административните процедури коишто се однесуваат на дозволите и уверенијата на контролорите на летање

ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА,

имајќи го предвид Договорот за функционирањето на Европската Унија,

имајќи ја предвид Регулативата (ЕУ) 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот, од 4 јули 2018 година, за заеднички правила во областа на цивилното воздухопловство и за основање на Агенција на Европската Унија за безбедност во воздухопловството, и за изменување и дополнување на регулативите (ЕЗ) бр. 2111/2005, (ЕЗ) бр. 1008/2008, (ЕУ) бр. 996/2010, (ЕУ) бр. 376/2014 и директивите 2014/30/ЕУ и 2014/53/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот, и за укинување на регулативите (ЕЗ) бр. 552/2004 и (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (ЕЕЗ) бр. 3922/91⁽¹⁾ на Советот, и особено член 50, член 53, член 62(14) и (15) и член 72(5) од истата,

со оглед на тоа што:

- (1) Регулативата (ЕУ) 2015/340⁽²⁾ на Комисијата ги утврдува техничките услови и административните постапки коишто се однесуваат на дозволите и уверенијата на контролорите на летање.
- (2) Ограничената флексибилност и достапност на ресурси на контролорите на летање во Унијата го ограничува капацитетот на европскиот систем за управување со воздушниот сообраќај („АТМ“). Затоа, потребни се прилагодувања на регулаторната рамка поврзана со издавањето на дозволи и квалификацијата на контролорите на летање.
- (3) Со оглед на брзиот развој на воздухопловната индустрија, Регулативата (ЕУ) 2015/340 треба

⁽¹⁾ Сл. весник. L 212, 22.8.2018 год., стр. 1.

⁽²⁾ Регулатива (ЕУ) 2015/340 на Комисијата од 20 февруари 2015 година за утврдување на технички услови и административни постапки коишто се однесуваат на дозволите и уверенијата на контролорите на летање согласно Регулатива (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот, за изменување на Регулатива за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012 на Комисијата и за укинување на Регулатива (ЕУ) бр. 805/2011 на Комисијата (Сл. весник. L 63, 6.3.2015 год., стр. 1.).

да се ажурира за да се гарантира дека е погодна за наменета, исплатливоста и усогласеноста со глобално применливите стандарди и практики. Важно е да се воспостави едноставен систем за квалификациите без да има преклопување. Ажурирањето на наставната програма за почетна обука треба да обезбеди соодветна усогласеност со регулаторната рамка и оперативните потреби.

- (4) Агенција на Европската Унија за безбедност во воздухопловството („Агенцијата“) смета дека обуката на воените контролори на летање што моментално им се дава во земјите-членки може да обезбеди високо ниво на безбедност и е споредлива со условите за обука за цивилните контролори на летање утврдени во Регулативата (ЕУ) 2015/340. Затоа при издавање на дозволите на контролорите на летање на Унијата, потребно е да се земе во предвид и обуките на националните воени контролори на летање
- (5) Откако воен контролор на летање поднесува барање за конверзија на неговата дозвола во националната дозвола, нему може да му се издаде дозвола за студент – контролор на летање, под услов неговото искуството од воената почетна обука да ги исполнува условите за почетна обука што се утврдени во Регулативата (ЕУ) 2015/340 врз основа за националниот извештај за конверзија, како и по завршувањето на сета дополнителна обука што претходно му недостасувала, а што е наведена во анализата од тој извештај.
- (6) За целите на оваа конверзија, националните дозволи со кои се потврдува придржувањето на усогласеност со применливите национални воени услови треба да се сметаат за еквивалентни на националните воени дозволи за контролори на летање.
- (7) Треба да се земе предвид претходното добиено искуство како воен контролор на летање при определување на курсот за овластување за одредена единица на подносителот на барањето во согласност со точката ATCO.D.055(6)(7) од Анекс I.
- (8) Националните надлежни власти и воените власти на земјите-членки треба да соработуваат за да обезбедат ефективна имплементација на конверзијата на националните воени дозволи за контролори на летање во дозволи за студенти – контролори на летање.
- (9) Условите што се применуваат врз властите утврдени во Регулативата (ЕУ) 2015/340 треба да се ажурираат во однос на техничкиот напредок. Дополнително, треба да се обезбеди усогласеност помеѓу условите утврдени во Регулативата (ЕУ) 2015/340 и условите утврдени во Регулативата за спроведување (ЕУ) 2017/373⁽³⁾ на Комисијата и Регулативите (ЕУ) бр. 965/2012⁽⁴⁾, (ЕУ) бр. 1178/2011⁽⁵⁾ и (ЕУ) бр. 139/2014⁽⁶⁾ на Комисијата бидејќи во повеќето

⁽³⁾ Регулатива за Спроведување (ЕУ) 2017/373 на Комисијата од 1 март 2017 година за утврдување на заеднички услови за даватели на услуги за управување со воздушниот сообраќај/даватели на услугите во воздухопловната навигација и останати мрежни функции за управување со воздушниот сообраќај и за нивниот надзор, и за укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 482/2008 и регулативите за спроведување (ЕУ) бр. 1034/2011, (ЕУ) бр. 1035/2011 и (ЕУ) бр. 2016/1377 и за изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) 677/2011 (Сл. весник. L 62, 8.3.2017 год., стр. 1.)

⁽⁴⁾ Регулатива (ЕУ) бр. 965/2012 на Комисијата од 5 октомври 2012 година за утврдување на техничките услови и административните постапки во врска со воздушните операции во согласност со Регулатива (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот (Сл. весник. L 296, 25.10.2012 година, стр. 1).

⁽⁵⁾ Регулатива (ЕУ) бр. 1178/2011 на Комисијата од 3 ноември 2011 година, за утврдување на техничките услови и административните постапки во врска со членовите на екипаж во цивилното воздухопловство согласно Регулатива (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот (Сл. весник. L 311, 25.11.2011 година, стр. 1).

⁽⁶⁾ Регулатива (ЕУ) бр. 139/2014 на Комисијата од 12 февруари 2014 година за утврдување на условите и управните постапки во врска со аеродромите во согласност со Регулатива (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот (Сл. весник. L 44, 14.2.2014 година, стр. 1).

случаи власта што е одговорна за надзор над контролорите на летање (АТСО) и организациите за обука е истото тело што покрива повеќе од една воздухопловна област. Затоа, оваа регулатива предвидува „целосен систематски пристап“, што треба да подразбира логичен и технолошки конзистентен пристап во сите области на воздухопловството.

- (10) Усогласување на Регулацијата (ЕУ) 2015/340 со Регулацијата (ЕУ) бр. 376/2014 на Европскиот парламент и на Советот ⁽⁷⁾ во однос на пријавување, анализа и последователно постапување во врска со настани во цивилното воздухопловство, треба да ја зголеми правната сигурност и да го поддржи спроведувањето на ефективните системи за известување за инциденти во рамките на безбедното управување со организациите.
- (11) Мерките предвидени во оваа регулатива се во согласност со мислењето на Комитетот формиран со член 127(1) од Регулацијата (ЕУ) 2018/1139,

ЈА ДОНЕСЕ СЛЕДНАТА РЕГУЛАТИВА:

Член 1

Регулацијата (ЕУ) 2015/340 се изменува и дополнува како што следува:

- (1) точката (а) од член 1(1) се заменува со следново:

„(а) правила и процедури за издавање, одржување, измена, ограничување, привремено одземање и повлекување на дозволите на контролорот на летање и на студентот—контролор на летање и придружните овластувања и посебни овластувања, вклучувајќи правила и процедури за конверзија на националните дозволи за контролор на летање добиени за време на воената служба, во дозволи за контролори на летање во Унијата како и правата и одговорностите на имателите на овие дозволи, овластувања и посебни овластувања;“;

- (2) точката (а) од член 1(2) се заменува со следново:

„(а) студенти—контролори на летање и контролорите на летањето кои ги вршат своите функции во рамките на обемот на Регулација (ЕУ) 2018/1139;“;

- (3) член 3 се заменува со следново:

„Член 3

Давање на услуги на контролата на летање

1. Услугите на контролата на летање ги даваат само контролори на летањето кои се квалификувани и на кои им е издадена дозвола согласно оваа регулатива.
2. Земјите—членки можат да ја применуваат оваа регулатива на нивниот воен персонал кој дава услуги на јавноста. “;

⁽⁷⁾ Регулација (ЕУ) бр. 376/2014 на Европскиот Парламент и на Советот од 3 април 2014 година за пријавување, анализа и последователно постапување во врска со настани во цивилното воздухопловство, со која се изменува Регулација (ЕУ) бр. 996/2010 на Европскиот парламент и на Советот и се укинува Директива 2003/42/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот и Регулација (ЕЗ) бр. 1321/2007 и (ЕЗ) бр. 1330/2007 на Комисијата (Сл. весник. L 122, 24.4.2014 година, стр. 18).

(4) член 4 се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (2) се заменува со следново:

„(2) „прифатливи начини за придржување (AMC) (*acceptable means of compliance* (AMC))“ се необврзувачки стандарди кои Агенцијата ги усвоила со цел да се објаснат начините со кои се постигнува придржување кон Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и нејзините правила за спроведување; “;

(б) точката (5) се заменува со следново:

„(5) „алтернативни начини за придржување (*alternative means of compliance*)“ е алтернатива на постоечки AMC или нов начин за воспоставување на придржување кон Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и нејзините правила за спроведување за што Агенцијата не прифатила никаков поврзан AMC; “;

(в) се додаваат следниве точки (7а) и (7б):

„(7а) „признавање (*credit*)“ е признавање на обука завршена од контролор на летање за време на неговата воена служба за целите на поднесување на барање за дозвола за студент – контролор на летање во согласност со оваа регулатива; “;

(7б) „национален извештај за конверзија (*national conversion report*)“ е извештај врз основа на кој надлежниот орган до кој се поднесува барањето за издавање на дозвола за студент – контролор на летање може да ја признае претходната обука на контролорот на летање; “; “;

(г) точката (11) се заменува со следново:

„(11) „материјал со упатства (GM) (*guidance material* (GM))“ е необврзувачки материјал кој го составила Агенцијата, како помош во објаснувањето на значењето на еден услов или спецификација и кој се користи како помош при толкувањето на Регулатива (ЕУ) 2018/1139, и нејзините правила за спроведување и AMC; “;

(д) се додава следнава точка (14а):

„(14а) „посебно овластување во дозвола“ (*licence endorsement*) се подразбира овластување впишано во дозволата коешто претставува составен дел на истата, што ја одредува специфичната квалификација на имателот на дозволата. Тоа е општ термин кој опишува регистрација на придружни овластувања на инструктори за обука на работното место, инструктори на уредот за обука и оценувачи и јазични способности.“;

(ѓ) точката (19) се заменува со следново:

„(19) „привремена неспособност (*provisional inability*)“ е привремена состојба во која имателот на дозвола е спречен да ги користи правата од дозволата иако овластувањата, посебните овластувања и лекарското уверение се важечки; “;

(е) се додава следнава точка (20а) се заменува со следново:

„(20а) овластување (*rating*) е овластување впишано во или е поврзано со дозволата и претставува составен дел на истата, со наведување на посебните услови, права или ограничувања што се однесуваат на таа дозвола; “;

(ж) точката (31) се заменува со следново:

„(31) „потврдување (*validation*)“ е процес врз основа на кој, преку успешно завршување на курсот за посебно овластување за одредена единица кое е поврзано со овластување или придружно овластување, имателот може да започне да ги користи правата од тоа овластување или придружно овластување.“;

(5) член 7 се заменува со следново:

„Член 7

Преодни одредби

1. Дозволите, овластувањата и посебните овластувања издадени согласно соодветните одредби од националното законодавство врз основа на Директива 2006/23/EЗ и дозволите, овластувањата и посебните овластувања кои се издадени согласно Регулатива (ЕУ) бр. 805/2011 се смета дека се издадени согласно оваа регулатива.

2. Носителите на овластување за аеродромска визуелна контрола (ADV) кои немаат овластување за аеродромска инструментална контрола (ADI) сè уште се овластени да обезбедуваат услуга на контролата на летање за аеродромскиот сообраќај на аеродром кој нема објавени процедури за приод со инструменти или за полетување со инструменти, под услов дека се одржува валидноста на посебното овластување за одредена единица во однос на овластувањето за ADV.“;

(6) член 8 се заменува со следново:

„Промени во овластувањето и во придружните овластувања

1. Надлежните органи го менуваат името на овластувањето за аеродромската инструментална контрола (Aerodrome Control Instrument (ADI)) издадено пред 4 август 2024 година во аеродромска контрола (Aerodrome Control (ADC)) најдоцна до 4 август 2027 година на начин утврден од надлежниот орган.
2. Надлежните органи не смеат да издаваат дозволи кои вклучуваат овластување за аеродромска визуелна контрола (Aerodrome Control Visual (ADV)) по 4 август 2024 година, освен за контролорите на летање од член 7(2).
3. Надлежните органи не смеат да издаваат дозволи што ги вклучуваат придружните овластувања за контрола на воздухоплови во лет (Air Control (AIR)), контрола на движење по земјата (Ground Movement (GMC)), контролна кула (Tower Control (TWR)), надзорна контрола на движење по земја (Ground Movement Surveillance (GMS)), аеродромска радарска контрола (Aerodrome Radar Control (RAD)) и терминална контрола Terminal Control (TCL) по 4 август 2024 година.
4. Правата за придружните овластувања за контрола на воздухоплови во лет (Air Control (AIR)), контрола на движење по земјата (Ground Movement Control (GMC)) и контролна кула (Tower Control (TWR)) издадени пред 4 август 2024 година стануваат дел од правата за овластувањето за аеродромската контрола (Aerodrome Control (ADC)). Доколку користењето на правата на имателот е ограничено само на контрола на летање и на контролата на земја, тоа ќе биде наведено во придружните овластувања за одредена единица во согласност со точката ATCO.B.020(г) од Анекс I, во моментот на промената на називот на овластувањето за аеродромската инструментална контрола (Aerodrome Control Instrument (ADI)) во аеродромска контрола (Aerodrome Control (ADC)) согласно став 1 од овој член.

5. Правата за придружните овластувања за надзорна контрола на движење по земја (Ground Movement Surveillance (GMS)) издадени пред 4 август 2024 година стануваат дел од посебното овластување за одредена единица поврзана со аеродромската контрола (Aerodrome Control (ADC)).
6. Надлежните органи го менуваат името на придружното овластување за аеродромска радарска контрола (Aerodrome Radar Control (RAD)) издадено пред 4 август 2024 година во придружно овластување за надзор на аеродромската контрола (Aerodrome Control Surveillance (SUR)) во моментот на промена на името на придружното овластување за аеродромската инструментална контрола (Aerodrome Control Instrument (ADI)) во аеродромска контрола (Aerodrome Control (ADC)) согласно став 1 од овој член.
7. Правата за придружните овластувања за терминалната контрола (Terminal Control (TCL)) издадени пред 4 август 2024 година стануваат дел од правата за посебното овластување за одредена единица поврзана со приодната надзорна контрола (Approach Control Surveillance (APS)) или со обласната надзорна контрола (Area Control Surveillance (ACS)).“ ;;

(7) се додава следниов член (8a):

„Член (8a)

Конверзија на националната дозвола за воен контролор на летање во дозвола на студентот – контролор на летање

1. Имателот на национална дозвола за воен контролор на летање издадена од земја-членка може да поднесе барање за конверзија на таа дозвола во дозвола на студент контролор на летање од точката ATCO.B.001. Барањето за пренамена на лиценцата се поднесува до надлежниот орган на земјата-членка во чии воени сили служел подносителот на барањето.
2. Надлежниот орган што го примил барањето од став 1 му одобрува на подносителот на барањето признание со цел докажување на усогласеноста со релевантните услови од Анекс I (Дел ATCO) во согласност со националниот извештај за конверзија изготвен од надлежниот орган на соодветната земја-членка.
3. Надлежниот орган на соодветната земја-членка ја известува Агенцијата за националниот извештај за конверзија и:
 - (а) ги опишува националните услови според кои се издаваат дозволите за воен контролор на летање во таа земја-членка;
 - (б) го опишува опсегот на правата за дозволата на воениот контролор на летање наведени во точка (а);
 - (в) означува за кои услови од Анекс I (Дел ATCO) се доделува признавањето;
 - (г) ја одредува дополнителна обука, вклучувајќи ги бараните тестови и проценки, што треба да ги завршат барателите; потребните тестови и евалуации ги врши организација за обука што ги исполнува условите наведени во Анекс III (Дел ATCO.OR) и што поседува уверение за обезбедување на почетна обука со цел издавање на дозволи за студен-контролор на летање во согласност со оваа регулатива;
 - (д) вклучува изјава со која се потврдува дека усогласеноста на подносителот на барањето со условите за обука, испитување и оценување опишани во

националниот извештај за конверзија може да се смета за еквивалентно на успешно завршување на почетната обука што се бара со оваа регулатива за потребите на издавање на дозвола за студент-контролор на летање;

- (f) вклучува копии од целата релевантна придружна документација, вклучително и копии од релевантните национални услови и процедури, со кои се докажува дека надлежниот орган на земјата-членка ги утврдил елементите наведени погоре во точките од (а) до (д).“;

- (8) Анексите од I до IV се изменуваат и се дополнуваат во согласност со Анексите од I до IV од оваа регулатива.

Член 2

Датум на влегување во сила и почеток на примена

Оваа регулатива влегува во сила на дваесеттиот ден по денот на нејзиното објавување во *Службениот весник на Европската унија*.

Се применува од 4 август 2024 година.

Оваа регулатива е целосно обврзувачка и директно применлива во сите земји-членки.

Брисел 21 април 2023 година.

За Комисијата

Претседател

Урсула ВОН ДЕР ЛЕЈЕН

АНЕКС I

Анекс I (ДЕЛ АТСО) од Регулативата (ЕУ) 2015/340 се изменува и дополнува како што следува:

1. точката АТСО.А.010 се заменува со следново:

„АТСО.А.010 Барање за замена на надлежниот орган

- (а) Ако имателот на дозволата треба да ги користи правата од овластувањето за одредена единица во која надлежниот орган не е оној кој ја издал дозволата, имателот на дозволата поднесува барање за замена до надлежниот орган на земјата—членка во која треба да се користат тие права согласно постапката утврдена од тој орган. За таа цел, инволвираните органи ги споделуваат меѓу себе битните информации кои се потребни за да се изврши замената на надлежниот орган и на дозволите согласно постапките наведени во точката АТСО.АР.В.001(в) и во точката АТСО.АР.Д.003.
- (б) По пат на отстапување од точката (а) погоре, не е потребна промена на надлежен орган ако се користат само правата за инструктор или оценувач на синтетички уред за обука или доколку се користат правата за дозвола студент - контролор на летање
- (в) За потребите за користење на правата од дозволата во земја—членка во која не е издадена дозволата, имателот на дозволата мора да ги исполнува условите за познавање на јазик наведени во точката АТСО.В.030 кои ги утврдила односната земја—членка, а каде што би се користеле правата.“

2. точката АТСО.А.015 се заменува со следново:

„АТСО.А.015 Користење на правата од дозвоите и привремена неспособност

- (а) Користењето на правата кои ги дава дозволата зависи од периодот на важноста на овластувањата и овластувањата за посебната единица, важноста на посебната единица и посебните дозволи, и на лекарското уверение, освен доколку не се бара лекарско уверение во согласност со точката (б).
- (б) Лекарското уверение не е потребно кога ги остварува правата во областа на инструктор или оценувач на синтетички уред за обука.
- (в) Имателите на дозволи не смеат да ги користат правата од своите дозволи кога се сомневаат во својата способност за безбедно користење на правата од дозволата и во ваков случај веднаш го известуваат односниот давател на услуги на воздухопловната навигација за привремената неспособност за користење на правата од своите дозволи.
- (г) Давателите на услуги на воздухопловната навигација може да прогласат привремена неспособност на имателот на дозволата, ако се сомневаат во способноста на имателот на дозволата за безбедно користење на правата од дозволата.
- (д) Давателите на услуги на воздухопловната навигација подготвуваат и спроведуваат објективни, транспарентни и недискриминаторски постапки со кои на имателите на дозвола им се овозможува прогласување на привремена неспособност за користење на правата од своите дозволи согласно точка (в), прогласување на привремената неспособност на имателот на дозволата согласно точка (г), управување со оперативното влијание кое се јавува заради случаите на привремена неспособност и за известување на надлежниот орган како што е утврдено во таа постапка.
- (ф) Постапките споменати во точка (д) се составен дел од програмата за одржување на компетентноста во одредена единица согласно точката АТСО.В.025(а)(13).“

3. точката ATCO.B.001 се заменува со следново:

„АТСО.В.001 Дозвола на студент–контролор на летање

(а) Имателите на дозвола на студент–контролор на летање се овластени да даваат услуги на контролата на летање под надзор на инструктор за обука на работно место согласно овластувањето и придружното овластување кои се впишани во нивната дозвола и да посетуваат обука за дополнително придружно овластување или овластување за одредена единица.

(б) Кандидатите за стекнување на дозвола на студент–контролор на летање:

- (1) имаат најмалку 18 години;
- (2) во рок од 12 месеци пред поднесување на барањето, успешно да ја завршиле почетната обука во организација за обука која ги исполнува условите наведени во Анекс III (Дел АТСО.ОР) соодветни за овластувањето, и ако е применливо, придружното овластување, како што е наведено во Дел АТСО, Поддел Г, Оддел 2;
- (3) имаат важечко лекарско уверение;
- (4) покажале соодветно ниво на познавање на јазик согласно условите наведени во точката АТСО.В.030.

(в) Дозволата на студент–контролор на летање содржи посебно овластување (посебни овластувања) за познавање на јазик и најмалку едно овластување и, ако е применливо, едно придружно овластување.

(г) Имателот на дозвола на студент–контролор на летање кој, во рок од 1 година од датумот на издавање на истата, не започнал да ги користи правата од таа дозвола или прекинал да ги користи овие права во период подолг од 1 година, може да започне или да продолжи обука на работно место со тоа овластување:

- (1) доколку организација за обука која ги исполнува условите наведени во Анекс III (АТСО.ОР) и има уверение за спроведување на почетна обука соодветна за овластувањето, спровела проценка на неговата претходна компетентност, со цел да се утврди дали претходната компетентност на имателот на уверение за дозвола за студент - контролор на летање продолжува да ги исполнува условите што се соодветни за тоа овластување; и
- (2) ги исполнува сите услови за обуката кои се резултат од проценката од точката (г)(1) од погоре;“

4. во точката АТСО.В.005, точката (д) се заменува со следново:

„(д) Имателот на дозвола на контролор на летањето кој, во рок од 1 година од датумот на издавање на истата, не започнал да ги користи правата од овластувањето, може само да започне со обука на работно место за тоа овластување:

- (1) доколку организација за обука која ги исполнува условите наведени во Анекс III (АТСО.ОР) и има уверение за спроведување на почетна обука соодветна за овластувањето, спровела проценка на неговата претходна компетентност, со цел да се увиди дали претходната компетентност на имателот на уверение за дозвола за контролор на летање продолжува да ги исполнува условите што се соодветни за тоа овластување; и
- (2) ги исполнува сите услови за обуката кои се резултат од проценката од точката

(д)(1) од погоре;“

5. точката АТСО.В.010 се заменува со следново:

„АТСО.В.010 Овластувања на контролор на летањето

(а) Дозволите содржат едно или повеќе од следниве овластувања со цел да се определи типот на услугата за која имателот е овластен да ја дава:

- (1) овластување за аеродромска контрола (Aerodrome Control (ADC)), со коешто се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава услуга на аеродромскиот сообраќај;
- (2) овластување за приодна процедурална контрола (Approach Control Procedural (APP)), со коешто се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава услуга на контролата на летање на воздухоплови кои пристигнуваат, заминуваат или прелетуваат, без користење на опрема за надзор;
- (3) овластување за приодна надзорна контрола (Approach Control Surveillance (APS)), со коешто се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава услуга на контролата на летање на воздухоплови кои пристигнуваат, заминуваат или прелетуваат, со користење на опрема за надзор;
- (4) овластување за обласна процедурална контрола (Area Control Procedural (ACP)), со коешто се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава услуга на контролата на летање на воздухоплови без користење на опрема за надзор;
- (5) овластување за обласна надзорна контрола (Area Control Surveillance (ACS)), со коешто се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава услуга на контролата на летање на воздухоплови со користење на опрема за надзор.

(б) Имателот на овластување кој во текот на 4 или повеќе последователни години прекинал да ги користи правата поврзани со тоа овластување може само да отпочне со обука на работно место со тоа овластување:

- (1) доколку организација за обука која ги исполнува условите наведени во Анекс III (АТСО.ОР) и има уверение за спроведување на обука соодветна за овластувањето спровела проценка на неговата претходна компетентност, со цел да се утврди дали имателот на овластување продолжува да ги исполнува условите што се соодветни за тоа овластување; и
- (2) ги исполнува сите услови за обуката кои се резултат од проценката од точката (б)(1) од погоре;“

6. точката АТСО.В.015 се заменува со следново:

„АТСО.В.015 Придружни овластувања

(а) Овластувањето за аеродромска контрола (Aerodrome Control (ADC)) може да содржи придружно овластување за надзор на аеродромската контрола (Aerodrome Control Surveillance (SUR)) со коешто се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава аеродромска контрола со помош на систем за надзор.

(б) Овластувањето за приодната надзорна контрола (APS) може да содржи едно или повеќе од следните придружни овластувања:

- (1) придружно овластување за прецизен приоден радар (Precision Approach Radar

endorsement – PAR), со коешто се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава услуги за прецизен приод, контролиран од земја, на воздухоплови во завршниот приод на полетно–слетната патека, со користење на опрема за прецизен приоден радар;

(2) придружно овластување за приод по надзорен радар (Surveillance Radar Approach endorsement – SRA), со кое се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава услуги за непрецизен приод, контролиран од земја, на воздухоплови при завршниот приод на полетно–слетната патека, со користење на надзорна опрема;

(в) Овластувањето за обласна процедурална контрола (Area Control Procedural (ACP)) може да го опфаќа и придружното овластување за океанска контрола (Oceanic Control (OCN)), со коешто се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава услуги на контролата на летањето на воздухоплови кои летаат во област на океанска контрола (Oceanic Control Area).

(г) Овластувањето за обласна надзорна контрола (Area Control Surveillance (ACS)) може да опфаќа придружно овластување за Океанска контрола (OCN), со коешто се докажува дека имателот на дозволата е стручен да дава услуги на контролата на летање на воздухоплови кои летаат во област на океанска контрола;“

7. точката ATCO.B.020 се заменува со следново:

„ATCO.B.020 Посебни овластувања за одредена единица

(а) Со посебното овластување за одредена единица се овластува имателот на дозволата да дава услуги на контролата на летање за определен сектор, група на сектори и/или работни места кои се под одговорност на единица на контролата на летање.

(б) Кандидатите за посебно овластување за одредена единица треба со успех да го завршиле курсот за стекнување на посебно овластување за одредена единица согласно условите наведени во Дел ATCO, Поддел D, Оддел 3.

(в) Освен за точката (б), фазата на обука на работното место во делот ATCO, Поддел D, Дел 3 не треба да се бара кога се издава посебно овластување за одредена единица во врска со издавањето на привремено овластување за ОЈТІ за истата локација.

(г) Ограничувањата за користење на правата за овластување за аеродромска контрола (ADC) се наведени во посебното овластување за одредена единица.

(д) По замена на нивните надлежни органи наведени во ATCO.A.010, подносителите на барање за посебно овластување за одредена единица, покрај условите наведени во точката ATCO.B.020(б), ги исполнуваат и условите наведени во точката ATCO.D.060(f).

(ѓ) За контролорите на летањето кои даваат услуги на контролата на летање на воздухоплови кои вршат пробни летови, надлежниот орган, покрај условите наведени во точка (б), може да постави дополнителни услови кои контролорите на летањето треба да ги исполнат.

(е) Периодот на важноста на посебно овластување за одредена единица се утврдува во програмата за одржување на компетентноста на одредена единица. Овој период не смее да е подолг од 3 години.

(ж) Периодот на важноста на посебно овластување за одредена единица во случај на прво издавање и за продолжување започнува најдоцна 30 дена од денот на успешно завршената проценка.

(з) Посебните овластувања за одредена единица се продолжуваат ако:

- (1) подносителот на барањето ги користел правата од дозволата во минимален број на часови како што е определено во програмата за одржување на компетентноста на одредена единица;
- (2) кандидатот бил на обука за обновување на знаењата во периодот на важноста на посебното овластување за одредена единица согласно програмата за одржување на компетентноста на одредена единица;
- (3) компетентноста на кандидатот е проценета согласно програмата за одржување на компетентноста на одредена единица, најрано три месеци пред датумот на истекот на посебното овластување за одредена единица.

(с) Посебното овластување за одредена единица се продолжува под услов да се исполнети условите наведени во точка (с), во период од 3 месеци непосредно пред датумот на истекот на периодот на истото. Во вакви случаи периодот на важноста се смета од датумот на истекот.

(и) Ако посебното овластување за одредена единица се продолжува пред периодот предвиден во точка (с), периодот на важноста започнува најдоцна 30 дена од датумот на успешно завршена проценка, под услов да се исполнети и условите наведени во точка (з)(1) и (2).

(ј) Ако истече периодот на важност на посебно овластување за одредена единица, имателот на дозволата за да го обнови треба успешно да го заврши курсот за посебно овластување за одредена единица согласно условите наведени во Дел АТСО, Поддел Д, Оддел 3.;

8. точката АТСО.В.025 се заменува со следново:

„АТСО.В.025 Програма за одржување на компетентноста на одредена единица

(а) Програмите за одржување на компетентноста на одредена единица ги утврдува давателот на услуги на воздухопловната навигација, а надлежниот орган ги одобрува. Програмата за одржување на компетентност на одредена единица ги содржи најмалку следните елементи:

- (1) периодот на важноста на посебното овластување за одредена единица согласно точката АТСО.В.020(е);
- (2) најдолгиот континуиран период во кој не се користат правата од посебното овластување за време на периодот на важноста на истото. Овој период не смее да е подолг од 90 календарски денови.
- (3) најмалиот број на часови, или во случај на придружно овластување за SRA или PAR, најмал број на приоди, со цел користење на правата од посебното овластување за одредена единица за даден временски период, кој не смее да е подолг од 12 месеци, за потребите на точката АТСО.В.020(з)(1). За инструкторите за обука на работно место кои ги користат правата од посебното овластување за ОЈТ, од времето кое го поминуваат во подучување им се признаваат најмногу 50% од часовите кои се потребни за продолжување на посебното овластување за одредена единица.
- (4) постапките за случаи кога имателот на дозволата не ги исполнува условите наведени во (а)(2) и (3).

- (5) постапките за проценување на компетентноста, вклучувајќи ја и проценката од предметите од обуката за освежување на знаењето согласно точката ATCO.D.080(6);
 - (6) постапките за испитот по теоретско познавање и разбирање потребни за користење на правата од овластувањата и посебните овластувања;
 - (7) постапките за утврдување на насловите и поднасловите, целите и методите на обука за континуирана обука;
 - (8) минималното времетраење и зачестеноста на обуката за обновување на знаењето;
 - (9) постапките за испитот по теоретско познавање и/или проценката за стручната оспособеност, стекнати на обуката за конверзија, вклучувајќи ги и преодните оценки за испитите;
 - (10) постапките во случај на неуспех на испитот или проценката, вклучувајќи ги и постапките за жалба;
 - (11) квалификациите, улогите и одговорностите на персоналот за обука;
 - (12) постапките за осигурување дека инструкторите за практично оспособување ги вежбале техниките на подучување за процедурите за кои се планира подучувањето согласно точките ATCO.C.010(6)(3) и ATCO.C.030(6)(3);
 - (13) постапките за прогласување и управување на случаите на привремена неспособност за користење на правата од дозвола, како и за известување на надлежниот орган согласно точката ATCO.A.015(д);
 - (14) утврдување на евиденцијата која треба да се води, особено онаа што се однесува на континуираната обука и проценување согласно точката ATCO.AR.C.020;
 - (15) постапките и причините за ревизија и изменување и дополнување на програмата за одржување на компетентноста на одредена единица и за доставување до надлежниот орган. Ревизијата на програмата за одржување на компетентноста на одредена единица се врши најмалку на секои 3 години.
- (б) Давателите на услуги на воздухопловната навигација, заради исполнување на условите наведени во точка (а)(3), водат евиденција на часовите, за време на кои секој имател на дозвола ги користи правата од посебното овластување за одредена единица работејќи во сектори, група на сектори и/или на работни места во единица на АТС и на барање ги доставуваат до надлежните органи и на имателот на дозволата.
- (в) При воспоставување на постапките споменати во (а)(4) и (а)(13), давателите на услуги на воздухопловната навигација обезбедуваат дека се применуваат механизми со кои се гарантира праведно постапување со имателите на дозволи во случаи кога не може да се продолжи важноста на нивните посебни овластувања.“
9. во точката ATCO.B.040, точката (а) се заменува со следново:
- „(а) Докажувањето на познавање на јазик се прави преку метод на проценување, којшто го одобрува било кој надлежен орган, а го содржи следното:
- (1) постапката која се користи при проценувањето;
 - (2) квалификациите на испитувачите;
 - (3) постапката за жалби;“

10. точката ATCO.C.015 се заменува со следново:

„АТСО.С.015 Барање за издавање на посебно овластување за инструктор за обука на работно место

Кандидатите за стекнување на посебно овластување за ОЈТИ:

- (а) мора да имаат дозвола на контролор на летањето со важечко посебно овластување за одредена единица;
- (б) ги користеле правата од дозвола на контролор на летањето, најмалку 2 години непосредно пред поднесувањето на барањето. Надлежниот орган може да го скрати овој период најмалку на 1 година, на барање на организацијата за обука; и
- (в) во период од 12 месеци пред поднесување на барањето, успешно го завршиле курсот за практични методи за подучување, на кој се предавало и на соодветен начин се проценувало потребното знаење и педагошките вештини. “

11. точката АТСО.С.020 се заменува со следново:

„АТСО.С.020 Период на важност на посебното овластувањето за инструктор за обука на работно место

- (а) Посебното овластување за ОЈТИ важи за период од 3 години.
- (б) Посебното овластување за ОЈТИ може да се продолжи со успешно завршена обука за обновување на знаењата за практични вештини за подучување, во текот на период на важноста на овластувањето, под услов дека се исполнети условите наведени во точката АТСО.С.015(а).
- (в) Доколку посебното овластување за ОЈТИ истече, земајќи во предвид дека условите од точката АТСО.С.015(а) се исполнети, тоа може да се обнови доколку во рок од 12 месеци по барањето за обновување, имателот на посебно овластување за ОЈТИ:
 - (1) посетил на обука за обновување на знаењата за практични вештини за подучување; и
 - (2) успешно поминал на проценка на компетентноста на инструктор за практична обука;
- (г) Во случај на прво издавање и обновување, периодот на важност на посебното овластување за ОЈТИ започнува најдоцна 30 дена од датумот на успешно помината проценка.
- (д) Ако не се исполнети условите наведени во точката АТСО.С.015(а), посебното овластување за ОЈТИ може да се замени со посебно овластување за STDІ, под услов дека се гарантира придржувањето кон условите наведени во точката АТСО.С.040(б) и (в). “;

12. точката АТСО.С.030 се заменува со следново:

„АТСО.С.030 Права на инструкторот за обука на синтетички уреди за обука (STDІ)

- (а) Имателите на посебно овластување за STDІ имаат право да држат практична обука на синтетички уреди за обука:
 - (1) по предметите кои се од практична природа, за време на почетната обука;
 - (2) за обука во одредена единица, која не е и обука на работно место;
 - (3) за континуирана обука.

Кога STDІ обезбедува предобука на работно место, тој или таа има или имал посебно

овластување за одредена единица.

(б) Имателите на посебно овластување за STDИ ги користат правата од посебното овластување само ако:

- (1) најмалку 2 години ги користеле правата од овластувањето за кое ќе држат настава;
- (2) покажале знаење за тековните оперативни практики;
- (3) ги вежбале техниките за подучување за оние постапки за кои се предвидува обука.

(в) По исклучок на наведеното во точка (б)(1):

- (1) периодот од 2 години може да се скрати на не помалку од 1 година од страна на надлежните органи кога тоа го бара организацијата за обука;
- (2) секое овластување кое се поседува се смета соодветно за потребите на основната обука;
- (3) за потребите на обука за овластување, обуката за специфични и одбрани оперативни задачи може да ја врши инструктор за STDИ, кој има овластување кое е соодветно за таа специфична и одбрана оперативна задача.“;

13. точката АТСО.С.035 се заменува со следново:

„АТСО.С.035 Барање за издавање на посебно овластување за инструктор за обука на синтетички уреди за обука

Кандидатите за стекнување на посебно овластување за STDИ:

- (а) најмалку 2 години ги користеле правата од дозвола на контролор на летање, за кое било овластување. Овој период може да се скрати на не помалку од 1 година од страна на надлежните органи кога тоа го бара организацијата за обука; и
- (б) во период од 12 месеци пред поднесување на барањето, успешно го завршиле курсот за практични техники за подучување, на којшто се предавало и на соодветен начин се оценувале потребното знаење и педагошките вештини. “;

14. точката АТСО.С.040 се заменува со следново:

„АТСО.С.040 Период на важност на посебно овластување за инструктор за обука на синтетички уреди за обука

- (а) Посебното овластување за STDИ важи за период од 3 години.
- (б) Посебното овластување за STDИ може за време на периодот на важност да се продолжи со успешно завршена обука за обновување на знаењата за практични вештини за подучување и за тековните оперативни практики.
- (в) Ако истече посебното овластување за STDИ, тоа може да се обнови доколку, во рок од 12 месеци пред поднесувањето на барањето за обновување, носителот на посебното овластување за STDИ има:
 - (1) посетувано обука за обновување на знаењата за практични вештини за подучување и тековните оперативни практики; и
 - (2) успешно поминал на проценка на компетентноста на инструкторот за практична обука;
- (г) Во случај на прво издавање и обновување, периодот на важност на посебното

овластување за STDI започнува најдоцна 30 дена од датумот на успешно поминато оценување.“;

15. точката ATCO.C.045 се заменува со следново:

„ATCO.C.045 Права на оценувачите–испитувачите

(а) Лицето може да оценува само ако тој или таа има посебно овластување за оценувач–испитувач.

(б) Имателите на посебно овластување за оценувач–испитувач имаат право да оценуваат:

- (1) за време на почетната обука за стекнување на студент–контролор на летањето или за стекнување на ново овластување и/или придружно овластување, што е соодветно;
- (2) претходна компетентност за потребите на наведеното во точките ATCO.B.001(г), ATCO.B.005(д) и ATCO.B.010(б);
- (3) студенти–контролори на летањето за стекнување на посебно овластување за одредена единица и придружни овластувања, што е соодветно;
- (4) контролори на летањето за стекнување на посебно овластување за одредена единица и придружни овластувања, што е соодветно, како и за продолжување и обновување на овластување за одредена единица;
- (5) кандидати за инструктори по практична обука или кандидати за оценувачи–испитувачи ако се гарантира придржувањето кон условите наведени во точките од (г)(2) до (4);

(в) Имателите на посебно овластување за оценувачи–испитувачи ги користат правата од овластувањето само ако:

- (1) имаат најмалку 2 години искуство во овластувањето и придружните овластувања кои ќе ги оценуваат; и
- (2) покажале знаење за тековните оперативни практики.

(г) Покрај условите наведени во точка (в), имателите на посебно овластување за оценувачи–испитувачи ги користат правата од овластувањето само:

- (1) за оценувања врз основа на кои се издава, продолжува и обновува посебно овластување за одредена единица, ако исто така имаат и посебно овластување за одредена единица поврзано со оценувањето во период од најмалку 1 година пред поднесување на барањето;
- (2) за оценување на компетентноста на кандидат за стекнување или обновување на посебно овластување за STDI, ако имаат посебно овластување за STDI или OJT и ако, најмалку 3 години, ги користеле правата од тоа овластување;
- (3) за оценување на компетентноста на кандидат за стекнување или обновување на посебно овластување за OJT, ако имаат посебно овластување за OJT и ако, најмалку 3 години, ги користеле правата од тоа овластување;
- (4) за оценување на компетентноста на кандидат за стекнување или обновување на посебно овластување за оценувач–испитувач, ако, најмалку 3 години, ги користеле правата од посебното овластување за оценувач–испитувач.

(д) Ако се врши оценување за потребите за стекнување или обновување на посебно

овластување за одредена единица и за обезбедување на надзор врз оперативното работно место, оценувачот–испитувачот треба исто така да има и посебно овластување за ОЈТ, или да е присутен ОЈТ кој има важечко посебно овластување за одредена единица поврзано со оценувањето.“;

16. точката АТСО.С.055 се заменува со следново:

„АТСО.С.055 Барање за посебно овластување за оценувач–испитувач

Кандидатите за стекнување на посебно овластување за оценувач–испитувач:

- (а) ги користеле правата од дозвола на контролор на летањето, најмалку 2 години; и
- (б) во период од 12 месеци пред поднесување на барањето, успешно го завршиле курсот за оценувачи–испитувачи, на кој се предавало и на соодветен начин оценувало потребното знаење и вештини, користејќи ги методите за теоретско и практично познавање.“;

17. точката АТСО.С.060 се заменува со следново:

„АТСО.С.060 Период на важност на посебното овластување за оценувачи–испитувачи

- (а) Посебното овластување за оценувач–испитувач важи за период од 3 години.
- (б) Посебното овластување за оценувач–испитувач може, за време на периодот на важност на истото, да се продолжи со успешно завршена обука за обновување на знаењата за оценување–испитување и за тековните оперативни практики.
- (в) Ако истече посебното овластување за оценувач–испитувач, тоа може да се обнови во рок од 12 месеци пред поднесување на барањето за обновување, посебното овластување за оценувач–испитувач:
 - (1) посетува обука за обновување на вештините за оценување–испитување и тековните оперативни практики; и
 - (2) успешно го поминува оценување на компетентноста на оценувач–испитувач;
- (г) Во случај на прво издавање и обновување, периодот на важност на посебното овластување за оценувач–испитувач започнува најдоцна 30 дена од датумот на успешно завршено оценување.“;

18. точката АТСО.Д.010 се заменува со следново:

„АТСО.Д.010 Структура на почетната обука

- (а) Почетната обука, која е предвидена за кандидат за дозвола на студент–контролор на летањето или за издавање на дополнително овластување и/или, ако е применливо, придружно овластување, се состои од:
 - (1) основна обука, која ги содржи сите предмети, теми и поднаслови наведени во Додаток 2 кон Анекс I; и
 - (2) обука за овластување, која ги содржи предметите, темите и поднаслови за најмалку едно од следните овластувања:
 - (i) овластување за аеродромска контрола – ADC (Aerodrome Control Rating (ADC)), дефинирано во Додаток 3 кон Анекс I;
 - (ii) овластување за приодна процедурална контрола – APP (Approach Control Procedural Rating (APP)), дефинирано во Додаток 4 кон Анекс I;

- (iii) овластувањето за обласна процедурална контрола – ACP (Area Control Procedural Rating (ACP)), дефинирано во Додаток 5 кон Анекс I;
 - (iv) овластување за приодна надзорна контрола – APS (Approach Control Surveillance Rating (APS)), дефинирано во Додаток 6 кон Анекс I;
 - (v) обука за обласна надзорна контрола – ACS (Area Control Surveillance Rating (ACS)), дефинирано во Додаток 7 кон Анекс I;
- (б) Обуката која е наменета за дополнително овластување се состои од предметите, темите и поднасловите кои се применливи за најмалку едно од овластувањата утврдени во точка (а)(2).
- (в) Обуката која е наменета за повторно активирање на овластување по неуспешна проценка на претходната оспособеност согласно точката ATCO.B.010(б), се прилагодува согласно резултатот на таа проценка.
- (г) Обуката која е наменета за придружно овластување се состои од предметите кои ги подготвила организацијата за обука и кои се одобрени како дел од курсот за обука.
- (д) Основната и/или обуката за овластување може да се дополни со предмети, теми и поднаслови кои се дополнителни или специфични за опкружувањето на функционален блок на воздушниот простор (FAB) или националното опкружување.“;
19. во точката ATCO.D.025, точката (б) се заменува со следново:
- „(б) Преодна оценка на испит (испити) по теоретско познавање се дава на кандидат кој постигнал минимум 75% од вкупниот број на бодови за тој испит.“;
20. во точката ATCO.D.025, точката (г) се заменува со следново:
- „(г) Преодна оценка при проценката (проценките) се дава на кандидат кој доследно ја покажува потребната ефикасност како што е наведено во точката ATCO.D.030 и однесување кое се бара за безбедна работа во рамките на контролата на летањето.“;
21. во точката ATCO.D.035, точката (д) се заменува со следново:
- „(д) Преодна оценка при проценката (проценките) се дава на барателот кој доследно ја покажува потребната ефикасност како што е наведено во точката ATCO.D.040 и однесување кое се бара за безбедна работа во рамките на контролата на летањето.“;
22. точката ATCO.D.040 се заменува со следново:
- „ATCO.D.040 Цели на ефикасноста на обуката за овластување**
- (а) Целите на ефикасноста на обуката за овластување и задачите на целите на ефикасноста се утврдуваат за секој курс за обука за овластување.
- (б) Целите на ефикасноста на обуката за овластување бараат од кандидатот:
- (1) да покаже способност да управува со воздушниот сообраќај на начин со кој се обезбедуваат безбедни, редовни и експедитивни услуги; и
 - (2) да управува со сложени и ситуации на густ сообраќај.
- (в) Покрај наведеното во точка (б), целите на ефикасноста на обуката за овластување за аеродромската контрола Aerodrome Control (ADC)) гарантира дека кандидатите:
- (1) се справуваат со работното оптоварување и даваат услуги на контролата на летање во рамките на утврдена област на одговорност за контрола на приод; и

- (2) ги применуваат техниките на аеродромската контрола и оперативните постапки на сообраќајот на аеродром.
- (г) Покрај наведеното во точка (б), целите на ефикасноста на обуката за овластување за приодната процедурална контрола Approach Control Procedural (APP)) обезбедуваат дека кандидатите:
- (1) се справуваат со работното оптоварување и даваат услуги на контролата на летање во рамките на утврдена област на одговорност за контрола на приод; и
 - (2) ја применуваат приодната процедурална контрола, техниките на планирање и оперативните постапки на воздухопловите во пристигнување, на чекање, во заминување и во прелет.
- (д) Покрај наведеното во точка (б), целите на ефикасноста на обуката за овластување за приодна надзорна контрола Approach Control Surveillance (APS)) обезбедуваат дека кандидатите:
- (1) се справуваат со работното оптоварување и даваат услуги на контролата на летање во рамките на утврдена област на надлежност за контрола на приод;
 - (2) ја применуваат приодната надзорна контрола, техниките на планирање и оперативните постапки на воздухопловите во пристигнување, на чекање, во заминување и во прелет.
- (ѓ) Покрај наведеното во точка (б), целите на ефикасноста на обуката за овластување за обласна процедурална контрола Area Control Procedural (ACP)) обезбедуваат дека кандидатите:
- (1) се справуваат со работното оптоварување и даваат услуги на контролата на летање во рамките на утврдена област на надлежност за обласна контрола;
 - (2) ја применуваат обласната процедурална контрола, техниките на планирање и оперативните постапки на сообраќајот во областа.
- (е) Покрај наведеното во точка (б), целите на ефикасноста на обуката за овластување за обласна надзорна контрола Area Control Surveillance (ACS)) обезбедуваат дека кандидатите:
- (1) се справуваат со работното оптоварување и даваат услуги на контролата на летање во рамките на утврдена област на надлежност за обласна контрола; и
 - (2) ја применуваат обласната надзорна контрола, техниките на планирање и оперативните постапки на сообраќајот во областа.“;

23. точката ATCO.D.050 се заменува со следново:

„ATCO.D.050 Предуслови за обука за одредена единица

Во случај ако се исполнети условите наведени во точките ATCO.B.001(г), ATCO.B.005(д) и ATCO.B.010 (б):

- (а) обуката за одредена единица може да се започне само од лица кои успешно ја завршиле почетната обука релевантна за овластувањето и, доколку е применливо, и за придружното овластување;
- (б) фазата на обука на работното место за обука за одредена единица може да ја започнат само лица кои поседуваат дозвола за студент - контролор на летање или дозвола за

контролор на летање со соодветно овластување и, доколку е применливо, и со придружно овластување.“;

24. точките (д) и (ѓ) од точката ATCO.D.060 се заменуваат со следново:

- „(д) Обуката која е планирана за придружно овластување се состои од предмети, цели на предметите, теми и поднаслови кои ги разработила организацијата за обука и која е одобрена како дел од курсот за обука.
- (ѓ) Курсевите за посебни овластувања што ги посетуваат студенти – контролори на летање или контролори на летање од земјите – членки каде надлежниот орган не е истиот тој што ја издава дозволата, се прилагодуваат со цел да се опфатат елементи од почетната обука кои се специфични за FAB или за националните услови. Истите улови се применуваат и за случаите каде кандидатот за дозвола за студент има завршено почетна обука во земја – членка која не е истата земја членка што на студентот му ја издава дозволата.“;

25. Додаток 2 кон Анекс I се заменува со следново:

„Додаток 2 кон Анекс I

ОСНОВНА ОБУКА

(Упатување: Анекс I – (Дел ATCO) Поддел Г (D), Оддел 2, точка ATCO.D.010(a)(1))

СОДРЖИНА

ПРЕДМЕТ 1:	ВОВЕД ВО КУРСОТ
ПРЕДМЕТ 2:	ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО
ПРЕДМЕТ 3:	УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ
ПРЕДМЕТ 4:	МЕТЕОРОЛОГИЈА
ПРЕДМЕТ 5:	НАВИГАЦИЈА
ПРЕДМЕТ 6:	ВОЗДУХОПЛОВИ
ПРЕДМЕТ 7:	ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ
ПРЕДМЕТ 8:	ОПРЕМА И СИСТЕМИ
ПРЕДМЕТ 9:	ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ

ПРЕДМЕТ 1:	ВОВЕД ВО КУРСОТ
НАСЛОВ INTRB 1 –	УПРАВУВАЊЕ СО КУРСОТ
Поднаслов INTRB 1.1 –	Вовед во курсот
Поднаслов INTRB 1.2 –	Водење на курсот
Поднаслов INTRB 1.3 –	Материјал за учење и документација за курсот
НАСЛОВ INTRB 2 –	ВОВЕД ВО КУРС ЗА ОБУКА НА АТС
Поднаслов INTRB 2.1 –	Содржина на курсот, метеорологија и организација
Поднаслов INTRB 2.2 –	Систем на вредности на курсот

Поднаслов INTRB 2.3 –	Постапка на проценката
НАСЛОВ INTRB 3 –	ВОВЕД ВО ИДНИНАТА НА АТСО
Поднаслов INTRB 3.1 –	Перспективи за работа

ПРЕДМЕТ 2:

ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО

НАСЛОВ LAWB 1 –	ВОВЕД ВО ВОЗДУХОПЛОВНОТО ПРАВО
Поднаслов LAWB 1.1 –	Важноста на воздухопловното право
НАСЛОВ LAWB 2 –	МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ
Поднаслов LAWB 2.1 –	ИКАО
Поднаслов LAWB 2.2 –	Европски агенции и други агенции
Поднаслов LAWB 2.3 –	Воздухопловни заедници
НАСЛОВ LAWB 3 –	НАЦИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ
Поднаслов LAWB 3.1 –	Национални органи
Поднаслов LAWB 3.2 –	Законодавни постапки
Поднаслов LAWB 3.3 –	Надлежен орган
Поднаслов LAWB 3.4 –	Национални воздухопловни заедници
НАСЛОВ LAWB 4 –	УПРАВУВАЊЕ СО БЕЗБЕДНОСТА НА АТС
Поднаслов LAWB 4.1 –	Прописи за безбедноста
Поднаслов LAWB 4.2 –	Систем за управување со безбедноста
НАСЛОВ LAWB 5 –	ПРАВИЛА И ПРОПИСИ
Поднаслов LAWB 5.1 –	Мерни единици
Поднаслов LAWB 5.2 –	Издавање на дозволи/уверенија на АТСО
Поднаслов LAWB 5.3 –	Преглед на АНС
Поднаслов LAWB 5.4 –	Преглед на АТС
Поднаслов LAWB 5.5 –	Преглед на управување со воздухопловните информации (АИМ)
Поднаслов LAWB 5.6 –	Правила на летање
Поднаслов LAWB 5.7 –	Воздушен простор и рути на АТС
Поднаслов LAWB 5.8 –	План на летање
Поднаслов LAWB 5.9 –	Аеродроми
Поднаслов LAWB 5.10 –	Процедури за чекање за летови по IFR
Поднаслов LAWB 5.11 –	Процедури за чекање за летови по VFR

ПРЕДМЕТ 3:

УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ

НАСЛОВ АТМВ 1 –	УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ
-----------------	------------------------------------

Поднаслов ATMB 1.1 –	Примена на мерните единици
Поднаслов ATMB 1.2 –	Услуга на контролата на летање (Air traffic control (ATC))
Поднаслов ATMB 1.3 –	Услуга на информирање на воздухопловите во лет (Flight information service (FIS))
Поднаслов ATMB 1.4 –	Услуга за тревожење
Поднаслов ATMB 1.5 –	Советодавна услуга во воздушниот сообраќај
Поднаслов ATMB 1.6 –	Капацитет на системите на ATS и управување со протокот на воздушниот сообраќај
Поднаслов ATMB 1.7 –	Управување со воздушниот простор (Airspace management (ASM))
НАСЛОВ ATMB 2–	ПОСТАВУВАЊЕ НА ВИСИНОМЕР И ДОДЕЛУВАЊЕ НА НИВОА
Поднаслов ATMB 2.1 –	Поставување на висиномер
Поднаслов ATMB 2.2 –	Преодно ниво
Поднаслов ATMB 2.3 –	Доделување на нивоа
НАСЛОВ ATMB 3 –	РАДИОТЕЛЕФОНИЈА (RADIOTELEPHONY (RTF))
Поднаслов ATMB 3.1 –	Општи оперативни процедури за RTF
НАСЛОВ ATMB 4 –	ОДОБРЕНИЈА И УПАТСТВА ОД АТС
Поднаслов ATMB 4.1 –	Тип и содржина на одобренијата од АТС
Поднаслов ATMB 4.2 –	Упатства од АТС
НАСЛОВ ATMB 5 –	КООРДИНАЦИЈА
Поднаслов ATMB 5.1 –	Начела, типови и содржина на координацијата
Поднаслов ATMB 5.2 –	Потреба од координација
Поднаслов ATMB 5.3 –	Начини на координација
НАСЛОВ ATMB 6 –	ПРИКАЗ НА ПОДАТОЦИТЕ
Поднаслов ATMB 6.1 –	Вадење на податоци
Поднаслов ATMB 6.2 –	Управување со податоците
НАСЛОВ ATMB 7 –	РАЗДВОЈУВАЊА
Поднаслов ATMB 7.1 –	Вертикално раздвојување и процедури
Поднаслов ATMB 7.2 –	Хоризонтално раздвојување и процедури
Поднаслов ATMB 7.3 –	Визуелно раздвојување
Поднаслов ATMB 7.4 –	Аеродромско раздвојување и процедури
Поднаслов ATMB 7.5 –	Раздвојување врз основа на надзорните системи на АТС
Поднаслов ATMB 7.6 –	Раздвојување поради вртложна турбуленција
НАСЛОВ ATMB 8 –	БЕЗБЕДНОСНИ МРЕЖНИ СИСТЕМИ ВО ВОЗДУХ И НА ЗЕМЈА ЗА ИЗБЕГНУВАЊЕ НА СУДИР
Поднаслов ATMB 8.1 –	Безбедносни мрежни системи во воздух за избегнување на судир

Поднаслов АТМВ 8.2 –	Безбедносни мрежи на земја за избегнување на судир
НАСЛОВ АТМВ 9 –	ОСНОВНИ ПРАКТИЧНИ ВЕШТИНИ
Поднаслов АТМВ 9.1 –	Постапка за управување со сообраќајот
Поднаслов АТМВ 9.2 –	Основни практични вештини важечки за сите овластувања
Поднаслов АТМВ 9.3 –	Основни практични вештини важечки за аеродром
Поднаслов АТМВ 9.4 –	Основни практични вештини важечки за надзорот

ПРЕДМЕТ 4:

МЕТЕОРОЛОГИЈА

НАСЛОВ МЕТВ 1 –	ВОВЕД ВО МЕТЕОРОЛОГИЈАТА
Поднаслов МЕТВ 1.1 –	Примена на мерните единици
Поднаслов МЕТВ 1.2 –	Воздухопловство и метеорологија
Поднаслов МЕТВ 1.3 –	Организација на метеоролошките служби
НАСЛОВ МЕТВ 2 –	АТМОСФЕРА
Поднаслов МЕТВ 2.1 –	Состав и структура
Поднаслов МЕТВ 2.2 –	Стандардна атмосфера
Поднаслов МЕТВ 2.3 –	Топлина и температура
Поднаслов МЕТВ 2.4 –	Вода во атмосферата
Поднаслов МЕТВ 2.5 –	Воздушен притисок
НАСЛОВ МЕТВ 3 –	ЦИРКУЛАЦИЈА НА АТМОСФЕРАТА
Поднаслов МЕТВ 3.1 –	Општа циркулација на воздухот
Поднаслов МЕТВ 3.2 –	Воздушни маси и фронтални системи
Поднаслов МЕТВ 3.3 –	Мезоскални системи
Поднаслов МЕТВ 3.4 –	Ветер
НАСЛОВ МЕТВ 4 –	МЕТЕОРОЛОШКИ ПОЈАВИ
Поднаслов МЕТВ 4.1 –	Облаци
Поднаслов МЕТВ 4.2 –	Видови на врнежи
Поднаслов МЕТВ 4.3 –	Видливост
Поднаслов МЕТВ 4.4 –	Опасни метеоролошки појави
НАСЛОВ МЕТВ 5 –	МЕТЕОРОЛОШКИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВСТВОТО
Поднаслов МЕТВ 5.1 –	Пораки и извештаи

ПРЕДМЕТ 5:

НАВИГАЦИЈА

НАСЛОВ NAVB 1 –	ВОВЕД ВО НАВИГАЦИЈАТА
Поднаслов NAVB 1.1 –	Примена на мерните единици

Поднаслов NAVB 1.2 –	Цел и користење на навигацијата
НАСЛОВ NAVB 2 –	ЗЕМЈАТА
Поднаслов NAVB 2.1 –	Место и движење на земјата
Поднаслов NAVB 2.2 –	Координатен систем, правец и растојание
Поднаслов NAVB 2.3 –	Магнетизам
НАСЛОВ NAVB 3 –	МАПИ И ВОЗДУХОПЛОВНИ КАРТИ
Поднаслов NAVB 3.1 –	Мапи и карти кои се користат во воздухопловството
НАСЛОВ NAVB 4 –	ОСНОВИ НА НАВИГАЦИЈАТА
Поднаслов NAVB 4.1 –	Влијание од ветерот
Поднаслов NAVB 4.2 –	Брзина
Поднаслов NAVB 4.3 –	Визуелна навигација
Поднаслов NAVB 4.4 –	Навигациони аспекти од планирањето на лет
НАСЛОВ NAVB 5 –	НАВИГАЦИЈА ПО ИНСТРУМЕНТИ
Поднаслов NAVB 5.1 –	Системи на земја
Поднаслов NAVB 5.2 –	Инерциски навигациони системи
Поднаслов NAVB 5.3 –	Сателитски системи
Поднаслов NAVB 5.4 –	Процедури за приод по инструменти
НАСЛОВ NAVB 6 –	НАВИГАЦИЈА ЗАСНОВАНА ВРЗ МОЖНОСТИТЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов NAVB 6.1 –	Начела и предности од просторната навигација
Поднаслов NAVB 6.2 –	Вовед во PBN
Поднаслов NAVB 6.3 –	PBN апликации
НАСЛОВ NAVB 7 –	РАЗВОЈНИ ТЕКОВИ ВО НАВИГАЦИЈАТА
Поднаслов NAVB 7.1 –	Идни развојни текови

ПРЕДМЕТ 6:

ВОЗДУХОПЛОВИ

НАСЛОВ ACFTB 1 –	ВОВЕД ВО ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов ACFTB 1.1 –	Примена на мерните единици
Поднаслов ACFTB 1.2 –	Воздухопловство и воздухоплови
НАСЛОВ ACFTB 2 –	НАЧЕЛА НА ЛЕТАЊЕТО
Поднаслов ACFTB 2.1 –	Сили кои влијаат врз воздухопловите
Поднаслов ACFTB 2.2 –	Структурни компоненти и контрола на воздухоплов
Поднаслов ACFTB 2.3 –	Дијапазон на лет
НАСЛОВ ACFTB 3 –	КАТЕГОРИИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

Поднаслов ACFTB 3.1 –	Категории на воздухоплови
Поднаслов ACFTB 3.2 –	Категории според вртложна турбуленција
Поднаслов ACFTB 3.3 –	Категории на приоди по ICAO
Поднаслов ACFTB 3.4 –	Категории на околии (еколошки категории)
НАСЛОВ ACFTB 4 –	ПОДАТОЦИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВ
Поднаслов ACFTB 4.1 –	Препознавање
Поднаслов ACFTB 4.2 –	Податоци за карактеристиките на воздухоплов
НАСЛОВ ACFTB 5 –	МОТОРИ НА ВОЗДУХОПЛОВ
Поднаслов ACFTB 5.1 –	Клипни мотори
Поднаслов ACFTB 5.2 –	Млазни мотори
Поднаслов ACFTB 5.3 –	Турбо-елисни мотори
Поднаслов ACFTB 5.4 –	Електрични мотори
Поднаслов ACFTB 5.5 –	Извори на енергија што се користат во воздухопловството
НАСЛОВ ACFTB 6 –	СИСТЕМИ И ИНСТРУМЕНТИ ВО ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов ACFTB 6.1 –	Инструменти за летање
Поднаслов ACFTB 6.2 –	Навигациски инструменти
Поднаслов ACFTB 6.3 –	Инструменти за моторите
Поднаслов ACFTB 6.4 –	Елементи и системи на воздухопловите
НАСЛОВ ACFTB 7 –	ФАКТОРИ КОИ ВЛИЈААТ ВРЗ КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов ACFTB 7.1 –	Фактори при полетувањето
Поднаслов ACFTB 7.2 –	Фактори при качување
Поднаслов ACFTB 7.3 –	Фактори при крстарење
Поднаслов ACFTB 7.4 –	Фактори при спуштање и почетен приод
Поднаслов ACFTB 7.5 –	Фактори при завршниот приод и слетување
Поднаслов ACFTB 7.6 –	Економски фактори
Поднаслов ACFTB 7.7 –	Еколошки фактори

ПРЕДМЕТ 7:

ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ

НАСЛОВ HUMB 1 –	ВОВЕД ВО ЧОВЕЧКИТЕ ПЕРФОРМАНСИ
Поднаслов HUMB 1.1 –	Важноста на човечките фактори за АТС
НАСЛОВ HUMB 2 –	ЗДРАВЈЕ И ДОБРОСОСТОЈБА
Поднаслов HUMB 2.1 –	Работна оспособеност
Поднаслов HUMB 2.2 –	Стрес и умор

Поднаслов HUMB 2.3 –	Употреба на психоактивни материи и одговорност
НАСЛОВ HUMB 3 –	ЧОВЕЧКИ ПЕРФОРМАНСИ
Поднаслов HUMB 3.1 –	Однесување на поединец
Поднаслов HUMB 3.2 –	Култура на безбедност и професионално однесување
НАСЛОВ HUMB 4 –	ЧОВЕЧКИ ГРЕШКИ
Поднаслов HUMB 4.1 –	Дефиниција за човечка грешка
Поднаслов HUMB 4.2 –	Класификација на човечката грешка
НАСЛОВ HUMB 5 –	ТИМСКА РАБОТА
Поднаслов HUMB 4.1 –	Тимска работа и тимски улоги
НАСЛОВ HUMB 6 –	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов HUMB 6.1 –	Комуникација во АТС
Поднаслов HUMB 6.2 –	Начини на комуникација

ПРЕДМЕТ 8:

ОПРЕМА И СИСТЕМИ

НАСЛОВ EQPSB 1 –	ОПРЕМА НА АТС
Поднаслов EQPSB 1.1 –	Основни типови на опрема на АТС
НАСЛОВ EQPSB 2 –	РАДИО
Поднаслов EQPSB 2.1 –	Теоретско познавање за радиото
Поднаслов EQPSB 2.2 –	Одредување на правец
НАСЛОВ EQPSB 3 –	ОПРЕМА ЗА КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов EQPSB 3.1 –	Радио комуникација
Поднаслов EQPSB 3.2 –	Говорна комуникација помеѓу одредени единици/позиции на АТС и останатите
Поднаслов EQPSB 3.3 –	Комуникација со помош на канал за пренесување на податоци (data link)
Поднаслов EQPSB 3.4 –	Комуникација на авиопревозниците
НАСЛОВ EQPSB 4 –	ВОВЕД ВО НАДЗОРОТ
Поднаслов EQPSB 4.1 –	Концепт за надзорот во АТС
НАСЛОВ EQPSB 5 –	РАДАР
Поднаслов EQPSB 5.1 –	Принципи на работата на радарот
Поднаслов EQPSB 5.2 –	Примарен радар
Поднаслов EQPSB 5.3 –	Секундарен радар
Поднаслов EQPSB 5.4 –	Користење на радарот
НАСЛОВ EQPSB 6 –	АВТОМАТСКИ ЗАВИСЕН НАДЗОР
Поднаслов EQPSB 6.1 –	Принципи на автоматскиот зависен надзор

Поднаслов EQPSB 6.2 –	Користење на автоматскиот зависен надзор
НАСЛОВ EQPSB 7 –	МУЛТИЛАТЕРАЦИЈА
Поднаслов EQPSB 7.1 –	Принципи на мултилатерацијата
Поднаслов EQPSB 7.2 –	Користење на мултилатерацијата
НАСЛОВ EQPSB 8 –	ОБРАБОТКА НА ПОДАТОЦИТЕ
Поднаслов EQPSB 8.1 –	Мрежно поврзување на податоците од надзорот
Поднаслов EQPSB 8.2 –	Принципи на работата на мрежното поврзување на податоците од надзорот
Поднаслов EQPSB 8.3 –	Обработка на податоците за летот
НАСЛОВ EQPSB 9 –	ИДНА ОПРЕМА
Поднаслов EQPSB 9.1 –	Нови развојни текови
НАСЛОВ EQPSB 10 –	АВТОМАТИЗАЦИЈА ВО ATS
Поднаслов EQPSB 10.1 –	Принципи на автоматизацијата
Поднаслов EQPSB 10.2 –	Мрежа на фиксната служба на воздухопловна телекомуникација (Aeronautical fixed telecommunication network (AFTN))
Поднаслов EQPSB 10.3 –	Онлајн размена на податоци
Поднаслов EQPSB 10.4 –	Системи кои се користат за автоматско ширење на информации
НАСЛОВ EQPSB 11 –	РАБОТНИ МЕСТА
Поднаслов EQPSB 11.1 –	Опрема на работно место
Поднаслов EQPSB 11.2 –	Аеродромска контрола на летање
Поднаслов EQPSB 11.3 –	Приодна контрола на летање
Поднаслов EQPSB 11.4 –	Обласна контрола на летање

ПРЕДМЕТ 9: ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ

НАСЛОВ PENB 1 –	ЗАПОЗНАВАЊЕ
Поднаслов PENB 1.1 –	ATS и уреди на аеродромот
НАСЛОВ PENB 2 –	КОРИСНИЦИ НА ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР
Поднаслов PENB 2.1 –	Цивилно воздухопловство
Поднаслов PENB 2.2 –	Воено воздухопловство
Поднаслов PENB 2.3 –	Очекувања и услови на пилотите
НАСЛОВ PENB 3 –	ОДНОС СО КОРИСНИЦИТЕ
Поднаслов PENB 3.1 –	Однос со корисниците
НАСЛОВ PENB 4 –	ЗАШТИТА НА ОКОЛИНАТА
Поднаслов PENB 4.1 –	Заштита на околината “;

26. Се брише Додаток 3 кон Анекс I:
27. Додаток 4 кон Анекс I се заменува со следново:

„Додаток 3 кон Анекс I

ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА АЕРОДРОМСКА КОНТРОЛА (AERODROME CONTROL (ADC))

(Упатување: Анекс I – (ДЕЛ АТСО) Поддел D, Оддел 2, точка АТСО.D.010(a)(2)(i))

СОДРЖИНА

ПРЕДМЕТ 1:	ВОВЕД ВО КУРСОТ
ПРЕДМЕТ 2:	ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО
ПРЕДМЕТ 3:	УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ
ПРЕДМЕТ 4:	МЕТЕОРОЛОГИЈА
ПРЕДМЕТ 5:	НАВИГАЦИЈА
ПРЕДМЕТ 6:	ВОЗДУХОПЛОВИ
ПРЕДМЕТ 7:	ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ
ПРЕДМЕТ 8:	ОПРЕМА И СИСТЕМИ
ПРЕДМЕТ 9:	ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ
ПРЕДМЕТ 10:	НЕВООБИЧАЕНИ И СИТУАЦИИ ВО СЛУЧАЈ НА ОПАСНОСТ
ПРЕДМЕТ 11:	АЕРОДРОМИ

ПРЕДМЕТ 1: ВОВЕД ВО КУРСОТ

НАСЛОВ INTR 1 –	УПРАВУВАЊЕ СО КУРСОТ
Поднаслов INTR 1.1 –	Вовед во курсот
Поднаслов INTR 1.2 –	Водење на курсот
Поднаслов INTR 1.3 –	Материјал за учење и документација за курсот
НАСЛОВ INTR 2 –	ВОВЕД ВО КУРСОТ ЗА ОБУКА НА АТС
Поднаслов INTR 2.1 –	Содржина на курсот и организација
Поднаслов INTR 2.2 –	Систем на вредности на обуката
Поднаслов INTR 2.3 –	Постапка на проценката

ПРЕДМЕТ 2: ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО

НАСЛОВ LAW 1 –	ИЗДАВАЊЕ НА ДОЗВОЛА/УВЕРЕНИЕ ЗА КОМПЕТЕНТНОСТ НА АТСО
Поднаслов LAW 1.1 –	Права и услови
НАСЛОВ LAW 2 –	ПРАВИЛА И ПРОПИСИ

Поднаслов LAW 2.1 –	Извештаи
Поднаслов LAW 2.2 –	Воздушен простор
НАСЛОВ LAW 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО БЕЗБЕДНОСТА НА ATS
Поднаслов LAW 3.1 –	Постапка за примање на повратни информации
Поднаслов LAW 3.2 –	Истражување на безбедноста

ПРЕДМЕТ 3: УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ

НАСЛОВ ATM 1–	ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ
Поднаслов ATM 1.1 –	Услуги на аеродромската контрола
Поднаслов ATM 1.2 –	Услуги за информирање на воздухопловите во лет (Flight information service (FIS))
Поднаслов ATM 1.3 –	Услуги за тревожење (Alerting service (ALRS))
Поднаслов ATM 1.4 –	Капацитет на системите на ATS и управување со протокот на воздушниот сообраќај
НАСЛОВ ATM 2 –	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов ATM 2.1 –	Ефикасна комуникација
НАСЛОВ ATM 3–	ОДОБРЕНИЈА И УПАТСТВА ОД АТС
Поднаслов ATM 3.1 –	Одобренија од АТС
Поднаслов ATM 3.2 –	Упатства од АТС
НАСЛОВ ATM 4 –	КООРДИНАЦИЈА
Поднаслов ATM 4.1 –	Потреба од координација
Поднаслов ATM 4.2 –	Средства и методи за координација
Поднаслов ATM 4.3 –	Постапки на координација
НАСЛОВ ATM 5 -	ПОСТАВУВАЊЕ НА ВИСИНОМЕР И ДОДЕЛУВАЊЕ НА НИВОА
Поднаслов ATM 5.1 –	Поставување на висиномерот
Поднаслов ATM 5.2 –	Надвисување на препреки
НАСЛОВ ATM 6 –	РАЗДВОЈУВАЊА
Поднаслов ATM 6.1 –	Раздвојување помеѓу воздухоплови во заминување
Поднаслов ATM 6.2 –	Раздвојување на воздухоплов кој заминува од воздухоплов кој пристигнува
Поднаслов ATM 6.3 –	Раздвојување на воздухоплов кој слетува од претходниот воздухоплов во слетување или заминување
Поднаслов ATM 6.4 –	Временско лонгитудинално раздвојување поради вртложната турбуленција
Поднаслов ATM 6.5 –	Намалени минимуми за раздвојување
НАСЛОВ ATM 7 –	СИСТЕМИ ЗА ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ ВО ВОЗДУХ И БЕЗБЕДНОСНИ

МРЕЖИ НА ЗЕМЈА

Поднаслов АТМ 7.1 –	Безбедносни мрежи во воздух
Поднаслов АТМ 7.2 –	Безбедносни мрежи на земја
НАСЛОВ АТМ 8 –	ПРИКАЗ НА ПОДАТОЦИТЕ
Поднаслов АТМ 8.1 –	Управување со податоците
НАСЛОВ АТМ 9 –	ОПЕРАТИВНО ОПКРУЖУВАЊЕ (СИМУЛИРАНО)
Поднаслов АТМ 9.1 –	Интегритет на оперативното опкружување
Поднаслов АТМ 9.2 –	Проверка на актуелноста на оперативните постапки
Поднаслов АТМ 9.3 –	Предавање – преземање
НАСЛОВ АТМ 10 –	ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ НА АЕРОДРОМСКА КОНТРОЛА
Поднаслов АТМ 10.1 –	Одговорност за давање на услуги
Поднаслов АТМ 10.2 –	Процес на управување со сообраќајот
Поднаслов АТМ 10.3 –	Воздухопловни светла на земја
Поднаслов АТМ 10.4 –	Информации за воздухоплов од страна на аеродромската контролна кула
Поднаслов АТМ 10.5 –	Контрола на сообраќајот на аеродромот
Поднаслов АТМ 10.6 –	Контрола на сообраќајот во аеродромскиот круг
Поднаслов АТМ 10.7 –	Полетно–слетна патека која се користи
Поднаслов АТМ 10.8 –	Сообраќај во заминување
Поднаслов АТМ 10.9 –	Сообраќај во пристигнување
Поднаслов АТМ 10.10 –	Операции во услови на специјален VFR
Поднаслов АТМ 10.11 –	Операции во услови на намалена видливост
Поднаслов АТМ 10.12 –	Услуга на аеродромската контрола со поддршка на современ систем

ПРЕДМЕТ 4:

МЕТЕОРОЛОГИЈА

НАСЛОВ МЕТ 1 –	МЕТЕОРОЛОШКИ ПОЈАВИ
Поднаслов МЕТ 1.1 –	Метеоролошки појави
НАСЛОВ МЕТ 2 –	ИЗВОРИ НА МЕТЕОРОЛОШКИ ПОДАТОЦИ
Поднаслов МЕТ 2.1 –	Метеоролошки инструменти
Поднаслов МЕТ 2.2 –	Други извори на метеоролошки податоци

ПРЕДМЕТ 5:

НАВИГАЦИЈА

НАСЛОВ NAV 1 –	МАПИ И ВОЗДУХОПЛОВНИ КАРТИ
----------------	----------------------------

Поднаслов NAV 1.1 –	Мапи и карти
НАСЛОВ NAV 2 –	НАВИГАЦИЈА ПО ИНСТРУМЕНТИ
Поднаслов NAV 2.1 –	Навигациони системи
Поднаслов NAV 2.2 –	Стабилизиран приод
Поднаслов NAV 2.3 –	Заминувања и пристигнувања по инструменти
Поднаслов NAV 2.4 –	Сателитски системи
Поднаслов NAV 2.5 –	Примена на PBN

ПРЕДМЕТ 6:

ВОЗДУХОПЛОВИ

НАСЛОВ ACFT 1 –	ИНСТРУМЕНТИ ВО ВОЗДУХОПЛОВОТ
Поднаслов ACFT 1.1 –	Инструменти во воздухопловот
НАСЛОВ ACFT 2 –	КАТЕГОРИИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ
Поднаслов ACFT 2.1 –	Вртложна турбуленција
Поднаслов ACFT 2.2 –	Примена на категоријата на ICAO за приод
НАСЛОВ ACFT 3 –	ФАКТОРИ КОИ ВЛИЈААТ ВРЗ КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов ACFT 3.1 –	Фактори при полетувањето
Поднаслов ACFT 3.2 –	Фактори при качување
Поднаслов ACFT 3.3 –	Фактори при краен приод и слетување
Поднаслов ACFT 3.4 –	Економски фактори
Поднаслов ACFT 3.5 –	Еколошки фактори
НАСЛОВ ACFT 4 –	ПОДАТОЦИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов ACFT 4.1 –	Препознавање на типови на воздухоплови
Поднаслов ACFT 4.2 –	Податоци за перформансите

ПРЕДМЕТ 7:

ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ

НАСЛОВ HUM 1 –	ПРОЦЕСИРАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ
Поднаслов HUM 1.1 –	Когнитивни и фактори кои влијаат врз нив
Поднаслов HUM 1.2 –	Свесност за ситуацијата
Поднаслов HUM 1.3 –	Донесување на одлука
НАСЛОВ HUM 2 –	ФАКТОРИ ШТО ВЛИЈААТ ВРЗ ЗДРАВЈЕТО И ДОБРОСОСТОЈБАТА
Поднаслов HUM 2.1 –	Замор
Поднаслов HUM 2.2 –	Стрес
НАСЛОВ HUM 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО ЗАКАНА И ГРЕШКА

Поднаслов HUM 3.1 –	Работна рамка за управување со закана и грешка
Поднаслов HUM 3.2 –	Применето управување со закана и грешка
НАСЛОВ HUM 4 –	ТИМСКА РАБОТА
Поднаслов HUM 4.1 –	Корист од тимската работа
Поднаслов HUM 4.2 –	Управување со конфликт
НАСЛОВ HUM 5 –	СИСТЕМ
Поднаслов HUM 5.1 –	Концепт за системи во ATM/ANS
НАСЛОВ HUM 6 –	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов HUM 6.1 –	Ефективна комуникација
Поднаслов HUM 6.2 –	Ефективен повратен одговор

ПРЕДМЕТ 8:

ОПРЕМА И СИСТЕМИ

НАСЛОВ EQPS 1 –	ГОВОРНА КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов EQPS 1.1 –	Радио комуникација
Поднаслов EQPS 1.2 –	Друга говорна комуникација
НАСЛОВ EQPS 2 –	АВТОМАТИЗАЦИЈА ВО ATS
Поднаслов EQPS 2.1 –	Мрежа на фиксната служба на воздухопловна телекомуникација (Aeronautical fixed telecommunication network (AFTN))
Поднаслов EQPS 2.2 –	Автоматска размена на податоци
НАСЛОВ EQPS 3 –	РАБОТНО МЕСТО НА КОНТРОЛОР НА ЛЕТАЊЕ
Поднаслов EQPS 3.1 –	Работа и следење на опремата
Поднаслов EQPS 3.2 –	Прикази на ситуација и информативни системи
Поднаслов EQPS 3.3 –	Системи за податоци за летовите
НАСЛОВ EQPS 4 –	ИДНА ОПРЕМА
Поднаслов EQPS 4.1 –	Нови развојни текови
НАСЛОВ EQPS 5 –	ОГРАНИЧУВАЊА И ДЕГРАДАЦИЈА НА ОПРЕМАТА И СИСТЕМИТЕ
Поднаслов EQPS 5.1 –	Реакција на ограничувањата
Поднаслов EQPS 5.2 –	Деградација на опремата за комуникација
Поднаслов EQPS 5.3 –	Деградација на опремата за навигација

ПРЕДМЕТ 9:

ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ

НАСЛОВ PEN 1 –	ЗАПОЗНАВАЊЕ
Поднаслов PEN 1.1 –	Студиска посета на аеродром
НАСЛОВ PEN 2 –	КОРИСНИЦИ НА ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР

Поднаслов PEN 2.1 –	Учесници во цивилните операции на ATS
Поднаслов PEN 2.2 –	Учесници во воени операции на ATS
НАСЛОВ PEN 3 –	ОДНОСИ СО КОРИСНИЦИТЕ
Поднаслов PEN 3.1 –	Давање на услуги и услови на корисниците
НАСЛОВ PEN 4 –	ЗАШТИТА НА ОКОЛИНАТА
Поднаслов PEN 4.1 –	Заштита на околината

ПРЕДМЕТ 10:

НЕВООБИЧАЕНИ И СИТУАЦИИ ВО СЛУЧАЈ НА ОПАСНОСТ

НАСЛОВ ABES 1 –	НЕВООБИЧАЕНИ И СИТУАЦИИ ВО СЛУЧАЈ НА ОПАСНОСТ (ABNORMAL AND EMERGENCY SITUATIONS (ABES))
Поднаслов ABES 1.1 –	Преглед на ABES
НАСЛОВ ABES 2 –	ПОДОБРУВАЊЕ НА ВЕШТИНИТЕ
Поднаслов ABES 2.1 –	Ефикасност на комуникацијата
Поднаслов ABES 2.2 –	Избегнување на ментално оптоварување
Поднаслов ABES 2.3 –	Соработка воздух/земја
НАСЛОВ ABES 3 –	ПОСТАПКИ ЗА НЕВООБИЧАЕНИ И СИТУАЦИИ ВО СЛУЧАЈ НА ОПАСНОСТ
Поднаслов ABES 3.1 –	Примена на постапките за ABES
Поднаслов ABES 3.2 –	Прекин на радио–врската
Поднаслов ABES 3.3 –	Незаконско попречување и закана со бомба во воздухоплов
Поднаслов ABES 3.4 –	Заскитан или неидентификуван воздухоплов
Поднаслов ABES 3.5 –	Упад на полетно–слетна патека
Поднаслов ABES 3.6 –	Пресретнување на цивилен воздухоплов

ПРЕДМЕТ 11

АЕРОДРОМИ

НАСЛОВ AGA 1 –	ПОДАТОЦИ ЗА АЕРОДРОМ, ПОЛОЖБА И КООРДИНАЦИЈА
Поднаслов AGA 1.1 –	Дефиниции
Поднаслов AGA 1.2 –	Координација
НАСЛОВ AGA 2 –	ПОВРШНИ ЗА ДВИЖЕЊЕ
Поднаслов AGA 2.1 –	Површина за движење
Поднаслов AGA 2.2 –	Маневарска површина
Поднаслов AGA 2.3 –	Полетно–слетни патеки
НАСЛОВ AGA 3 –	ПРЕПРЕКИ
Поднаслов AGA 3.1 –	Воздушен простор околу аеродромот без препреки
НАСЛОВ AGA 4 –	РАЗНОВРСНА ОПРЕМА

Поднаслов AGA 4.1 – Локација“;

28. Додаток 5 кон Анекс I се заменува со следново:

„Додаток 4 кон Анекс I

ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ПРИОДНА ПРОЦЕДУРАЛНА КОНТРОЛА (APPROACH CONTROL PROCEDURAL (APP))

(Упатување: Анекс I – (ДЕЛ АТСО) Поддел D, Оддел 2, точка АТСО.D.010(a)(2)(ii))

СОДРЖИНА

ПРЕДМЕТ 1:	ВОВЕД ВО КУРСОТ
ПРЕДМЕТ 2:	ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО
ПРЕДМЕТ 3:	УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ
ПРЕДМЕТ 4:	МЕТЕОРОЛОГИЈА
ПРЕДМЕТ 5:	НАВИГАЦИЈА
ПРЕДМЕТ 6:	ВОЗДУХОПЛОВИ
ПРЕДМЕТ 7:	ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ
ПРЕДМЕТ 8:	ОПРЕМА И СИСТЕМИ
ПРЕДМЕТ 9:	ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ
ПРЕДМЕТ 10:	НЕВООБИЧАЕНИ И СИТУАЦИИ ВО СЛУЧАЈ НА ОПАСНОСТ
ПРЕДМЕТ 11:	АЕРОДРОМИ

ПРЕДМЕТ 1: ВОВЕД ВО КУРСОТ

НАСЛОВ INTR 1 –	УПРАВУВАЊЕ СО КУРСОТ
Поднаслов INTR 1.1 –	Вовед во курсот
Поднаслов INTR 1.2 –	Водење на курсот
Поднаслов INTR 1.3 –	Материјал за учење и документација за курсот
НАСЛОВ INTR 2 –	ВОВЕД ВО КУРСОТ ЗА ОБУКА НА АТС
Поднаслов INTR 2.1 –	Содржина на курсот и организација
Поднаслов INTR 2.2 –	Систем на вредности на курсот
Поднаслов INTR 2.3 –	Постапка на проценката

ПРЕДМЕТ 2: ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО

НАСЛОВ LAW 1 –	ИЗДАВАЊЕ НА ДОЗВОЛА/УВЕРЕНИЕ ЗА КОМПЕТЕНТНОСТА НА АТСО
Поднаслов LAW 1.1 –	Права и услови
НАСЛОВ LAW 2 –	ПРАВИЛА И ПРОПИСИ
Поднаслов LAW 2.1 –	Извештаи

Поднаслов LAW 2.2 –	Воздушен простор
НАСЛОВ LAW 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО БЕЗБЕДНОСТА НА ATS
Поднаслов LAW 3.1 –	Постапка за примање на повратни информации
Поднаслов LAW 3.2 –	Истражување на безбедноста
ПРЕДМЕТ 3:	УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ
НАСЛОВ ATM 1 –	ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ
Поднаслов ATM 1.1 –	Услуга на контролата на летање (Air traffic control (ATC))
Поднаслов ATM 1.2 –	Услуга на информирање на воздухопловите во лет (Flight information service (FIS))
Поднаслов ATM 1.3 –	Услуга за тревожење (Alerting service (ALRS))
Поднаслов ATM 1.4 –	Капацитет на системите на ATS и управување со протокот на воздушниот сообраќај
Поднаслов ATM 1.5 –	Управување со воздушниот простор (Airspace management (ASM))
НАСЛОВ ATM 2–	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов ATM 2.1 –	Ефикасна комуникација
НАСЛОВ ATM 3–	ОДОБРЕНИЈА И УПАТСТВА ОД АТС
Поднаслов ATM 3.1 –	Одобренија од АТС
Поднаслов ATM 3.2 –	Упатства од АТС
НАСЛОВ ATM 4–	КООРДИНАЦИЈА
Поднаслов ATM 4.1 –	Потреба од координација
Поднаслов ATM 4.2 –	Средства и методи за координација
Поднаслов ATM 4.3 –	Постапки на координација
НАСЛОВ ATM 5 –	ПОСТАВУВАЊЕ НА ВИСИНОМЕР И ДОДЕЛУВАЊЕ НА НИВОА
Поднаслов ATM 5.1 –	Поставување на висиномерот
Поднаслов ATM 5.2 –	Надвисување на препреки
НАСЛОВ ATM 6 –	РАЗДВОЈУВАЊА
Поднаслов ATM 6.1 –	Вертикално раздвојување
Поднаслов ATM 6.2 –	Хоризонтално раздвојување
Поднаслов ATM 6.3 –	Делегирање на раздвојувањето
НАСЛОВ ATM 7 –	БЕЗБЕДНОСНИ МРЕЖНИ СИСТЕМИ ВО ВОЗДУХ И НА ЗЕМЈА ЗА ИЗБЕГНУВАЊЕ НА СУДИР
Поднаслов ATM 7.1 –	Безбедносни мрежни системи во воздух за избегнување на судир
НАСЛОВ ATM 8 –	ПРИКАЗ НА ПОДАТОЦИТЕ
Поднаслов ATM 8.1 –	Управување со податоците

НАСЛОВ АТМ 9 –	ОПЕРАТИВНО ОПКРУЖУВАЊЕ (СИМУЛИРАНО)
Поднаслов АТМ 9.1 –	Интегритет на оперативното опкружување
Поднаслов АТМ 9.2 –	Проверка на актуелноста на оперативните постапки
Поднаслов АТМ 9.3 –	Предавање – преземање
НАСЛОВ АТМ 10 –	ДАВАЊЕ НА УСЛУГА НА КОНТРОЛАТА НА ЛЕТАЊЕ
Поднаслов АТМ 10.1 –	Одговорност и обработка на информациите
Поднаслов АТМ 10.2 –	Приодна контрола на летање
Поднаслов АТМ 10.3 –	Процес на управување со сообраќајот
Поднаслов АТМ 10.4 –	Водење на сообраќајот
НАСЛОВ АТМ 11 –	ПОСТАПКА ЗА ЧЕКАЊЕ
Поднаслов АТМ 11.1 –	Општи постапки за чекање
Поднаслов АТМ 11.2 –	Воздухоплов во приод

ПРЕДМЕТ 4:

МЕТЕОРОЛОГИЈА

НАСЛОВ МЕТ 1 –	МЕТЕОРОЛОШКИ ПОЈАВИ
Поднаслов МЕТ 1.1 –	Метеоролошки појави
НАСЛОВ МЕТ 2 –	ИЗВОРИ НА МЕТЕОРОЛОШКИ ПОДАТОЦИ
Поднаслов МЕТ 2.1 –	Извори на метеоролошки информации

ПРЕДМЕТ 5:

НАВИГАЦИЈА

НАСЛОВ NAV 1 –	МАПИ И ВОЗДУХОПЛОВНИ КАРТИ
Поднаслов NAV 1.1 –	Мапи и карти
НАСЛОВ NAV 2 –	НАВИГАЦИЈА ПО ИНСТРУМЕНТИ
Поднаслов NAV 2.1 –	Навигациони системи
Поднаслов NAV 2.2 –	Стабилизиран приод
Поднаслов NAV 2.3 –	Заминувања и пристигнувања по инструменти
Поднаслов NAV 2.4 –	Помош во навигацијата
Поднаслов NAV 2.5 –	Сателитски системи
Поднаслов NAV 2.6 –	Примени на PBN

ПРЕДМЕТ 6:

ВОЗДУХОПЛОВИ

НАСЛОВ ACFT 1 –	ИНСТРУМЕНТИ ВО ВОЗДУХОПЛОВОТ
Поднаслов ACFT 1.1 –	Инструменти во воздухопловот
НАСЛОВ ACFT 2 –	КАТЕГОРИИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

Поднаслов ACFT 2.1 –	Вртложна турбуленција
Поднаслов ACFT 2.2 –	Примена на категоријата на ICAO за приод
НАСЛОВ ACFT 3 –	ФАКТОРИ КОИ ВЛИЈААТ ВРЗ КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов ACFT 3.1 –	Фактори при качување
Поднаслов ACFT 3.2 –	Фактори при крстарење
Поднаслов ACFT 3.3 –	Фактори при спуштање и почетен приод
Поднаслов ACFT 3.4 –	Фактори при краен приод и слетување
Поднаслов ACFT 3.5 –	Економски фактори
Поднаслов ACFT 3.6 –	Еколошки фактори
НАСЛОВ ACFT 4 –	ПОДАТОЦИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВОТ
Поднаслов ACFT 4.1 –	Податоци за перформансите

ПРЕДМЕТ 7:

ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ

НАСЛОВ HUM 1 –	ПРОЦЕСИРАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ
Поднаслов HUM 1.1 –	Когнитивни и фактори кои влијаат врз нив
Поднаслов HUM 1.2 –	Свесност за ситуацијата
Поднаслов HUM 1.3 –	Донесување на одлука
НАСЛОВ HUM 2 –	ФАКТОРИ ШТО ВЛИЈААТ ВРЗ ЗДРАВЈЕТО И ДОБРОСОСТОЈБАТА
Поднаслов HUM 2.1 –	Замор
Поднаслов HUM 2.2 –	Стрес
НАСЛОВ HUM 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО ЗАКАНА И ГРЕШКА
Поднаслов HUM 3.1 –	Работна рамка за управување со закана и грешка
Поднаслов HUM 3.2 –	Применето управување со закана и грешка
НАСЛОВ HUM 4 –	ТИМСКА РАБОТА
Поднаслов HUM 4.1 –	Корист од тимската работа
Поднаслов HUM 4.2 –	Управување со конфликт
НАСЛОВ HUM 5 –	СИСТЕМ
Поднаслов HUM 5.1 –	Концепт за системи во ATM/ANS
НАСЛОВ HUM 6 –	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов HUM 6.1 –	Ефективна комуникација
Поднаслов HUM 6.2 –	Ефективен повратен одговор

ПРЕДМЕТ 8:

ОПРЕМА И СИСТЕМИ

НАСЛОВ EQPS 1 –	ГОВОРНА КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов EQPS 1.1 –	Радио комуникација
Поднаслов EQPS 1.2 –	Други говорни комуникации
НАСЛОВ EQPS 2 –	АВТОМАТИЗАЦИЈА ВО ATS
Поднаслов EQPS 2.1 –	Мрежа на фиксната служба на воздухопловна телекомуникација (AFTN)
Поднаслов EQPS 2.2 –	Автоматска размена на податоци
НАСЛОВ EQPS 3 –	РАБОТНО МЕСТО НА КОНТРОЛОР НА ЛЕТАЊЕ
Поднаслов EQPS 3.1 –	Работа и следење на опремата
Поднаслов EQPS 3.2 –	Прикази на ситуација и информативни системи
Поднаслов EQPS 3.3 –	Системи за податоци за летовите
НАСЛОВ EQPS 4 –	ИДНА ОПРЕМА
Поднаслов EQPS 4.1 –	Нови развојни текови
НАСЛОВ EQPS 5 –	ОГРАНИЧУВАЊА И ДЕГРАДАЦИЈА НА ОПРЕМАТА И СИСТЕМИТЕ
Поднаслов EQPS 5.1 –	Реакција на ограничувањата
Поднаслов EQPS 5.2 –	Деградација на опремата за комуникација
Поднаслов EQPS 5.3 –	Деградација на опремата за навигација

ПРЕДМЕТ 9:

ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ

НАСЛОВ PEN 1 –	ЗАПОЗНАВАЊЕ
Поднаслов PEN 1.1 –	Студиска посета на единица за приодна контрола
НАСЛОВ PEN 2 –	КОРИСНИЦИ НА ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР
Поднаслов PEN 2.1 –	Учесници во цивилните операции на ATS
Поднаслов PEN 2.2 –	Учесници во воени операции на ATS
НАСЛОВ PEN 3 –	ОДНОСИ СО КОРИСНИЦИТЕ
Поднаслов PEN 3.1 –	Давање на услуги и услови на корисниците
НАСЛОВ PEN 4 –	ЗАШТИТА НА ОКОЛИНАТА
Поднаслов PEN 4.1 –	Заштита на околината

ПРЕДМЕТ 10:

НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ

НАСЛОВ ABES 1 –	НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ (ABNORMAL AND EMERGENCY SITUATIONS (ABES))
Поднаслов ABES 1.1 –	Преглед на ABES
НАСЛОВ ABES 2 –	ПОДОБРУВАЊЕ НА ВЕШТИНИТЕ
Поднаслов ABES 2.1 –	Ефикасност на комуникацијата

Поднаслов ABES 2.2 –	Избегнување на ментално оптоварување
Поднаслов ABES 2.3 –	Соработка воздух/земја
НАСЛОВ ABES 3 –	ПОСТАПКИ ЗА НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ
Поднаслов ABES 3.1 –	Примена на постапките за ABES
Поднаслов ABES 3.2 –	Прекин на радио-врска
Поднаслов ABES 3.3 –	Незаконско попречување и закана со бомба во воздухоплов
Поднаслов ABES 3.4 –	Заскитан или неидентификуван воздухоплов
Поднаслов ABES 3.5 –	Отстапувања
Поднаслов ABES 3.6 –	Пресретнување на цивилен воздухоплов

ПРЕДМЕТ 11

АЕРОДРОМИ

НАСЛОВ AGA 1 –	ПОДАТОЦИ ЗА АЕРОДРОМ, ПОЛОЖБА И КООРДИНАЦИЈА
Поднаслов AGA 1.1 –	Дефиниции
Поднаслов AGA 1.2 –	Координација
НАСЛОВ AGA 2 –	ПОВРШНИ ЗА ДВИЖЕЊЕ
Поднаслов AGA 2.1 –	Површина за движење
Поднаслов AGA 2.2 –	Маневарска површина
Поднаслов AGA 2.3 –	Полетно-слетни патеки
НАСЛОВ AGA 3 –	ПРЕПРЕКИ
Поднаслов AGA 3.1 –	Воздушен простор околу аеродромот без препреки
НАСЛОВ AGA 4 –	РАЗНОВРСНА ОПРЕМА
Поднаслов AGA 4.1 –	Локација“;

29. Додаток 6 кон Анекс I се заменува со следново:

„Додаток 5 кон Анекс I

ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ОБЛАСНА ПРОЦЕДУРАЛНА КОНТРОЛА (AREA CONTROL PROCEDURAL (ACP))

(Упатување: Анекс I – (ДЕЛ АТСО) Поддел D, Оддел 2, точка АТСО.D.010(a)(2)(iii))

СОДРЖИНА

ПРЕДМЕТ 1:	ВОВЕД ВО КУРСОТ
ПРЕДМЕТ 2:	ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО
ПРЕДМЕТ 3:	УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ
ПРЕДМЕТ 4:	МЕТЕОРОЛОГИЈА
ПРЕДМЕТ 5:	НАВИГАЦИЈА
ПРЕДМЕТ 6:	ВОЗДУХОПЛОВИ

ПРЕДМЕТ 7:	ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ
ПРЕДМЕТ 8:	ОПРЕМА И СИСТЕМИ
ПРЕДМЕТ 9:	ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ
ПРЕДМЕТ 10:	НЕВООБИЧАЕНИ И СИТУАЦИИ ВО СЛУЧАЈ НА ОПАСНОСТ

ПРЕДМЕТ 1: ВОВЕД ВО КУРСОТ

НАСЛОВ INTR 1 –	УПРАВУВАЊЕ СО КУРСОТ
Поднаслов INTR 1.1 –	Вовед во курсот
Поднаслов INTR 1.2 –	Водење на курсот
Поднаслов INTR 1.3 –	Материјал за учење и документација за обуката
НАСЛОВ INTR 2 –	ВОВЕД ВО КУРСОТ ЗА ОБУКА НА АТС
Поднаслов INTR 2.1 –	Содржина на курсот и организација
Поднаслов INTR 2.2 –	Систем на вредности на курсот
Поднаслов INTR 2.3 –	Постапка на проценката

ПРЕДМЕТ 2: ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО

НАСЛОВ LAW 1 –	ИЗДАВАЊЕ НА ДОЗВОЛА/УВЕРЕНИЕ ЗА КОМПЕТЕНТНОСТА НА АТСО
Поднаслов LAW 1.1 –	Права и услови
НАСЛОВ LAW 2 –	ПРАВИЛА И ПРОПИСИ
Поднаслов LAW 2.1 –	Извештаи
Поднаслов LAW 2.2 –	Воздушен простор
НАСЛОВ LAW 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО БЕЗБЕДНОСТА НА АТС
Поднаслов LAW 3.1 –	Постапка за примање на повратни информации
Поднаслов LAW 3.2 –	Истражување на безбедноста

ПРЕДМЕТ 3: УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ

НАСЛОВ АТМ 1 –	ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ
Поднаслов АТМ 1.1 –	Услуга на контролата на летањето (Air traffic control (ATC))
Поднаслов АТМ 1.2 –	Услуга на информирање на воздухопловите во лет (Flight information service (FIS))
Поднаслов АТМ 1.3 –	Услуга за тревожење (Alerting service (ALRS))
Поднаслов АТМ 1.4 –	Капацитет на системите на АТС и управување со протокот на воздушниот сообраќај
Поднаслов АТМ 1.5 –	Управување со воздушниот простор (Airspace management (ASM))

НАСЛОВ АТМ 2 –	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов АТМ 2.1 –	Ефикасна комуникација
НАСЛОВ АТМ 3 –	ОДОБРЕНИЈА И УПАТСТВА ОД АТС
Поднаслов АТМ 3.1 –	Одобренија од АТС
Поднаслов АТМ 3.2 –	Упатства од АТС
НАСЛОВ АТМ 4 –	КООРДИНАЦИЈА
Поднаслов АТМ 4.1 –	Потреба од координација
Поднаслов АТМ 4.2 –	Средства и методи за координација
Поднаслов АТМ 4.3 –	Постапки на координација
НАСЛОВ АТМ 5 –	ПОСТАВУВАЊЕ НА ВИСИНОМЕР И ДОДЕЛУВАЊЕ НА НИВОА
Поднаслов АТМ 5.1 –	Поставување на висиномерот
Поднаслов АТМ 5.2 –	Надвисување на препреки
НАСЛОВ АТМ 6 –	РАЗДВОЈУВАЊА
Поднаслов АТМ 6.1 –	Вертикално раздвојување
Поднаслов АТМ 6.2 –	Хоризонтално раздвојување
НАСЛОВ АТМ 7 –	БЕЗБЕДНОСНИ МРЕЖНИ СИСТЕМИ ВО ВОЗДУХ И НА ЗЕМЈА ЗА ИЗБЕГНУВАЊЕ НА СУДИР
Поднаслов АТМ 7.1 –	Безбедносни мрежни системи во воздух за избегнување на судир
НАСЛОВ АТМ 8 –	ПРИКАЗ НА ПОДАТОЦИТЕ
Поднаслов АТМ 8.1 –	Управување со податоците
НАСЛОВ АТМ 9 –	ОПЕРАТИВНО ОПКРУЖУВАЊЕ (СИМУЛИРАНО)
Поднаслов АТМ 9.1 –	Интегритет на оперативното опкружување
Поднаслов АТМ 9.2 –	Проверка на актуелноста на оперативните постапки
Поднаслов АТМ 9.3 –	Предавање – преземање
НАСЛОВ АТМ 10 –	ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ НА КОНТРОЛАТА НА ЛЕТАЊЕ
Поднаслов АТМ 10.1 –	Одговорност и обработка на информации
Поднаслов АТМ 10.2 –	Обласна контрола на летање
Поднаслов АТМ 10.3 –	Процес на управување со сообраќајот
Поднаслов АТМ 10.4 –	Водење на сообраќајот
НАСЛОВ АТМ 11 –	ПОСТАПКА ЗА ЧЕКАЊЕ
Поднаслов АТМ 11.1 –	Општи постапки за чекање
Поднаслов АТМ 11.2 –	Воздухоплов во чекање

ПРЕДМЕТ 4: МЕТЕОРОЛОГИЈА

НАСЛОВ МЕТ 1 –	МЕТЕОРОЛОШКИ ПОЈАВИ
Поднаслов МЕТ 1.1 –	Метеоролошки појави
НАСЛОВ МЕТ 2 –	ИЗВОРИ НА МЕТЕОРОЛОШКИ ПОДАТОЦИ
Поднаслов МЕТ 2.1 –	Извори на метеоролошки информации

ПРЕДМЕТ 5:

НАВИГАЦИЈА

НАСЛОВ NAV 1 –	МАПИ И ВОЗДУХОПЛОВНИ КАРТИ
Поднаслов NAV 1.1 –	Мапи и карти
НАСЛОВ NAV 2 –	НАВИГАЦИЈА ПО ИНСТРУМЕНТИ
Поднаслов NAV 2.1 –	Навигациони системи
Поднаслов NAV 2.2 –	Помош во навигацијата
Поднаслов NAV 2.3 –	Примена на PBN

ПРЕДМЕТ 6:

ВОЗДУХОПЛОВИ

НАСЛОВ ACFT 1 –	ИНСТРУМЕНТИ ВО ВОЗДУХОПЛОВОТ
Поднаслов ACFT 1.1 –	Инструменти во воздухопловот
НАСЛОВ ACFT 2 –	КАТЕГОРИИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ
Поднаслов ACFT 2.1 –	Вртложна турбуленција
НАСЛОВ ACFT 3 –	ФАКТОРИ КОИ ВЛИЈААТ ВРЗ КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов ACFT 3.1 –	Фактори при качување
Поднаслов ACFT 3.2 –	Фактори при крстарење
Поднаслов ACFT 3.3 –	Фактори при спуштање
Поднаслов ACFT 3.4 –	Економски фактори
Поднаслов ACFT 3.5 –	Еколошки фактори
НАСЛОВ ACFT 4 –	ПОДАТОЦИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВОТ
Поднаслов ACFT 4.1 –	Податоци за перформансите

ПРЕДМЕТ 7:

ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ

НАСЛОВ HUM 1 –	ПРОЦЕСИРАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ
Поднаслов HUM 1.1 –	Когнитивни и фактори кои влијаат врз нив
Поднаслов HUM 1.2 –	Свесност за ситуацијата
Поднаслов HUM 1.3 –	Донесување на одлука
НАСЛОВ HUM 2 –	ФАКТОРИ ШТО ВЛИЈААТ ВРЗ ЗДРАВЈЕТО И ДОБРОСОСТОЈБАТА

Поднаслов HUM 2.1 –	Замор
Поднаслов HUM 2.2 –	Стрес
НАСЛОВ HUM 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО ЗАКАНА И ГРЕШКА
Поднаслов HUM 3.1 –	Работна рамка за управување со закана и грешка
Поднаслов HUM 3.2 –	Применето управување со закана и грешка
НАСЛОВ HUM 4 –	ТИМСКА РАБОТА
Поднаслов HUM 4.1 –	Корист од тимската работа
Поднаслов HUM 4.2 –	Управување со конфликт
НАСЛОВ HUM 5 –	СИСТЕМ
Поднаслов HUM 5.1 –	Концепт за системи во ATM/ANS
НАСЛОВ HUM 6 –	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов HUM 6.1 –	Ефективна комуникација
Поднаслов HUM 6.2 –	Ефективен повратен одговор

ПРЕДМЕТ 8:

ОПРЕМА И СИСТЕМИ

НАСЛОВ EQPS 1 –	ГОВОРНА КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов EQPS 1.1 –	Радио комуникација
Поднаслов EQPS 1.2 –	Друга говорна комуникација
НАСЛОВ EQPS 2 –	АВТОМАТИЗАЦИЈА ВО ATS
Поднаслов EQPS 2.1 –	Мрежа на фиксната служба на воздухопловна телекомуникација (AFTN)
Поднаслов EQPS 2.2 –	Автоматска размена на податоци
НАСЛОВ EQPS 3 –	РАБОТНО МЕСТО НА КОНТРОЛОР НА ЛЕТАЊЕ
Поднаслов EQPS 3.1 –	Работа и следење на опремата
Поднаслов EQPS 3.2 –	Прикази на ситуација и информативни системи
Поднаслов EQPS 3.3 –	Системи за податоци за летовите
НАСЛОВ EQPS 4 –	ИДНА ОПРЕМА
Поднаслов EQPS 4.1 –	Нови развојни текови
НАСЛОВ EQPS 5 –	ОГРАНИЧУВАЊА И ДЕГРАДАЦИЈА НА ОПРЕМАТА И СИСТЕМИТЕ
Поднаслов EQPS 5.1 –	Реакција на ограничувањата
Поднаслов EQPS 5.2 –	Деградација на опремата за комуникација
Поднаслов EQPS 5.3 –	Деградација на опремата за навигација

ПРЕДМЕТ 9:

ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ

НАСЛОВ PEN 1 –	ЗАПОЗНАВАЊЕ
Поднаслов PEN 1.1 –	Студиска посета на обласната контрола на летање
НАСЛОВ PEN 2 –	КОРИСНИЦИ НА ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР
Поднаслов PEN 2.1 –	Учесници во цивилните операции на ATS
Поднаслов PEN 2.2 –	Учесници во воени операции на ATS
НАСЛОВ PEN 3 –	ОДНОСИ СО КОРИСНИЦИТЕ
Поднаслов PEN 3.1 –	Давање на услуги и услови на корисниците
НАСЛОВ PEN 4 –	ЗАШТИТА НА ОКОЛИНАТА
Поднаслов PEN 4.1 –	Заштита на околината

ПРЕДМЕТ 10: НЕВООБИЧАЕНИ И СИТУАЦИИ ВО СЛУЧАЈ НА ОПАСНОСТ

НАСЛОВ ABES 1 –	НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ (ABNORMAL AND EMERGENCY SITUATIONS (ABES))
Поднаслов ABES 1.1 –	Преглед на ABES
НАСЛОВ ABES 2 –	ПОДОБРУВАЊЕ НА ВЕШТИНИТЕ
Поднаслов ABES 2.1 –	Ефикасност на комуникацијата
Поднаслов ABES 2.2 –	Избегнување на ментално оптоварување
Поднаслов ABES 2.3 –	Соработка воздух/земја
НАСЛОВ ABES 3 –	ПОСТАПКИ ЗА НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ
Поднаслов ABES 3.1 –	Примена на постапките за ABES
Поднаслов ABES 3.2 –	Прекин на радио-врска
Поднаслов ABES 3.3 –	Незаконско попречување и закана со бомба во воздухоплов
Поднаслов ABES 3.4 –	Заскитан или неидентификуван воздухоплов
Поднаслов ABES 3.5 –	Отстапувања
Поднаслов ABES 3.6 –	Пресретнување на цивилен воздухоплов;“

30. Додаток 7 кон Анекс I се заменува со следново:

„Додаток 6 кон Анекс I

ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ПРИОДНА НАДЗОРНА КОНТРОЛА (APPROACH CONTROL SURVEILLANCE (APS))

(Упатување: Анекс I –(ДЕЛ АТСО) Поддел D, Оддел 2, точка АТСО.D.010(а)(2)(iv))

СОДРЖИНА

ПРЕДМЕТ 1:	ВОВЕД ВО КУРСОТ
ПРЕДМЕТ 2:	ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО
ПРЕДМЕТ 3:	УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ
ПРЕДМЕТ 4:	МЕТЕОРОЛОГИЈА

ПРЕДМЕТ 5:	НАВИГАЦИЈА
ПРЕДМЕТ 6:	ВОЗДУХОПЛОВИ
ПРЕДМЕТ 7:	ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ
ПРЕДМЕТ 8:	ОПРЕМА И СИСТЕМИ
ПРЕДМЕТ 9:	ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ
ПРЕДМЕТ 10:	НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ
ПРЕДМЕТ 11:	АЕРОДРОМИ

ПРЕДМЕТ 1: ВОВЕД ВО КУРСОТ

НАСЛОВ INTR 1 –	УПРАВУВАЊЕ СО КУРСОТ
Поднаслов INTR 1.1 –	Вовед во курсот
Поднаслов INTR 1.2 –	Водење на курсот
Поднаслов INTR 1.3 –	Материјал за учење и документација за обуката
НАСЛОВ INTR 2 –	ВОВЕД ВО КУРСОТ ЗА ОБУКА НА АТС
Поднаслов INTR 2.1 –	Содржина на курсот и организација
Поднаслов INTR 2.2 –	Систем на вредности на курсот
Поднаслов INTR 2.3 –	Постапка на проценката

ПРЕДМЕТ 2: ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО

НАСЛОВ LAW 1 –	ИЗДАВАЊЕ НА ДОЗВОЛА/УВЕРЕНИЕ ЗА КОМПЕТЕНТНОСТА НА АТСО
Поднаслов LAW 1.1 –	Права и услови
НАСЛОВ LAW 2 –	ПРАВИЛА И ПРОПИСИ
Поднаслов LAW 2.1 –	Извештаи
Поднаслов LAW 2.2 –	Воздушен простор
НАСЛОВ LAW 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО БЕЗБЕДНОСТА НА АТС
Поднаслов LAW 3.1 –	Постапка за примање на повратни информации
Поднаслов LAW 3.2 –	Истражување на безбедноста

ПРЕДМЕТ 3: УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ

НАСЛОВ АТМ 1 –	ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ
Поднаслов АТМ 1.1 –	Услуга на контролата на летање (Air traffic control (ATC))
Поднаслов АТМ 1.2 –	Услуга на информирање на воздухопловите во лет (Flight information service (FIS))
Поднаслов АТМ 1.3 –	Услуга за тревожење (Alerting service (ALRS))

Поднаслов АТМ 1.4 –	Капацитет на системите на АТС и управување со протокот на
воздушниот сообраќај	
Поднаслов АТМ 1.5 –	Управување со воздушниот простор (Airspace management (ASM))
НАСЛОВ АТМ 2 –	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов АТМ 2.1 –	Ефикасна комуникација
НАСЛОВ АТМ 3 –	ОДОБРЕНИЈА И УПАТСТВА ОД АТС
Поднаслов АТМ 3.1 –	Одобренија од АТС
Поднаслов АТМ 3.2 –	Упатства од АТС
НАСЛОВ АТМ 4 –	КООРДИНАЦИЈА
Поднаслов АТМ 4.1 –	Потреба од координација
Поднаслов АТМ 4.2 –	Средства и методи за координација
Поднаслов АТМ 4.3 –	Постапки на координација
НАСЛОВ АТМ 5 –	ПОСТАВУВАЊЕ НА ВИСИНОМЕР И ДОДЕЛУВАЊЕ НА НИВОА
Поднаслов АТМ 5.1 –	Поставување на висиномерот
Поднаслов АТМ 5.2 –	Надвисување на препреки
НАСЛОВ АТМ 6 –	РАЗДВОЈУВАЊА
Поднаслов АТМ 6.1 –	Вертикално раздвојување
Поднаслов АТМ 6.2 –	Лонгитудинално раздвојување во опкружување на надзор
Поднаслов АТМ 6.3 –	Делегирање на раздвојувањето
Поднаслов АТМ 6.4 –	Раздвојување поради вртложна турбуленција
Поднаслов АТМ 6.5 –	Раздвојување засновано врз надзорните системи на АТС
НАСЛОВ АТМ 7 –	БЕЗБЕДНОСНИ МРЕЖНИ СИСТЕМИ ВО ВОЗДУХ И НА ЗЕМЈА ЗА ИЗБЕГНУВАЊЕ НА СУДИР
Поднаслов АТМ 7.1 –	Безбедносни мрежни системи во воздух за избегнување на судир
Поднаслов АТМ 7.2 -	Безбедносни мрежи на земја за избегнување на судир
НАСЛОВ АТМ 8 –	ПРИКАЗ НА ПОДАТОЦИТЕ
Поднаслов АТМ 8.1 –	Управување со податоците
НАСЛОВ АТМ 9 –	ОПЕРАТИВНО ОПКРУЖУВАЊЕ (СИМУЛИРАНО)
Поднаслов АТМ 9.1 –	Интегритет на оперативното опкружување
Поднаслов АТМ 9.2 –	Проверка на актуелноста на оперативните постапки
Поднаслов АТМ 9.3 –	Предавање – преземање
НАСЛОВ АТМ 10 –	ДАВАЊЕ НА УСЛУГА НА КОНТРОЛАТА НА ЛЕТАЊЕ
Поднаслов АТМ 10.1 –	Одговорност и обработка на информациите
Поднаслов АТМ 10.2 –	Надзорна услуга на АТС
Поднаслов АТМ 10.3 –	Процес на управување со сообраќајот

Поднаслов АТМ 10.4 –	Водење на сообраќајот
Поднаслов АТМ 10.5 –	Услуга на контролата на летање со помош на унапреден систем
НАСЛОВ АТМ 11 –	ПОСТАПКА ЗА ЧЕКАЊЕ
Поднаслов АТМ 11.1 –	Општи постапки за чекање
Поднаслов АТМ 11.2 –	Воздухоплов во приод
Поднаслов АТМ 11.3 –	Чекање во надзорно опкружување
НАСЛОВ АТМ 12 –	ИДЕНТИФИКАЦИЈА
Поднаслов АТМ 12.1 –	Воспоставување на идентификацијата
Поднаслов АТМ 12.2 –	Одржување на идентификацијата
Поднаслов АТМ 12.3 –	Губење на идентитетот
Поднаслов АТМ 12.4 –	Информации за позицијата
Поднаслов АТМ 12.5 –	Пренос на идентитет

ПРЕДМЕТ 4:

МЕТЕОРОЛОГИЈА

НАСЛОВ МЕТ 1 –	МЕТЕОРОЛОШКИ ПОЈАВИ
Поднаслов МЕТ 1.1 –	Метеоролошки појави
НАСЛОВ МЕТ 2 –	ИЗВОРИ НА МЕТЕОРОЛОШКИ ПОДАТОЦИ
Поднаслов МЕТ 2.1 –	Извори на метеоролошки информации

ПРЕДМЕТ 5:

НАВИГАЦИЈА

НАСЛОВ NAV 1 –	МАПИ И ВОЗДУХОПЛОВНИ КАРТИ
Поднаслов NAV 1.1 –	Мапи и карти
НАСЛОВ NAV 2 –	НАВИГАЦИЈА ПО ИНСТРУМЕНТИ
Поднаслов NAV 2.1 –	Навигациони системи
Поднаслов NAV 2.2 –	Стабилизиран приод
Поднаслов NAV 2.3 –	Заминувања и пристигнувања по инструменти
Поднаслов NAV 2.4 –	Помош во навигацијата
Поднаслов NAV 2.5 –	Сателитски системи
Поднаслов NAV 2.6 –	Примени на RBN

ПРЕДМЕТ 6:

ВОЗДУХОПЛОВИ

НАСЛОВ ACFT 1 –	ИНСТРУМЕНТИ ВО ВОЗДУХОПЛОВОТ
Поднаслов ACFT 1.1 –	Инструменти во воздухопловот
НАСЛОВ ACFT 2 –	КАТЕГОРИИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

Поднаслов ACFT 2.1 –	Вртложна турбуленција
Поднаслов ACFT 2.2 –	Примена на категоријата на ICAO за приод
НАСЛОВ ACFT 3 –	ФАКТОРИ КОИ ВЛИЈААТ ВРЗ КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов ACFT 3.1 –	Фактори при качување
Поднаслов ACFT 3.2 –	Фактори при крстарење
Поднаслов ACFT 3.3 –	Фактори при спуштање и почетен приод
Поднаслов ACFT 3.4 –	Фактори при краен приод и слетување
Поднаслов ACFT 3.5 –	Економски фактори
Поднаслов ACFT 3.6 –	Еколошки фактори
НАСЛОВ ACFT 4 –	ПОДАТОЦИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВОТ
Поднаслов ACFT 4.1 –	Податоци за перформансите

ПРЕДМЕТ 7:

ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ

НАСЛОВ HUM 1 –	ПРОЦЕСИРАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ
Поднаслов HUM 1.1 –	Когнитивни и фактори кои влијаат врз нив
Поднаслов HUM 1.2 –	Свесност за ситуацијата
Поднаслов HUM 1.3 –	Донесување на одлука
НАСЛОВ HUM 2 –	ФАКТОРИ ШТО ВЛИЈААТ ВРЗ ЗДРАВЈЕТО И ДОБРОСОСТОЈБАТА
Поднаслов HUM 2.1 –	Замор
Поднаслов HUM 2.2 –	Стрес
НАСЛОВ HUM 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО ЗАКАНА И ГРЕШКА
Поднаслов HUM 3.1 –	Работна рамка за управување со закана и грешка
Поднаслов HUM 3.2 –	Применето управување со закана и грешка
НАСЛОВ HUM 4 –	ТИМСКА РАБОТА
Поднаслов HUM 4.1 –	Корист од тимската работа
Поднаслов HUM 4.2 –	Управување со конфликт
НАСЛОВ HUM 5 –	СИСТЕМ
Поднаслов HUM 5.1 –	Концепт за системи во ATM/ANS
НАСЛОВ HUM 6 –	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов HUM 6.1 –	Ефективна комуникација
Поднаслов HUM 6.2 –	Ефективен повратен одговор

ПРЕДМЕТ 8:

ОПРЕМА И СИСТЕМИ

НАСЛОВ EQPS 1 –	ГОВОРНА КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов EQPS 1.1 –	Радио комуникација
Поднаслов EQPS 1.2 –	Друга говорна комуникација
НАСЛОВ EQPS 2 –	АВТОМАТИЗАЦИЈА ВО ATS
Поднаслов EQPS 2.1 –	Мрежа на фиксната служба на воздухопловна телекомуникација (Aeronautical fixed telecommunication network (AFTN))
Поднаслов EQPS 2.2 –	Автоматска размена на податоци
НАСЛОВ EQPS 3 –	РАБОТНО МЕСТО НА КОНТРОЛОР НА ЛЕТАЊЕ
Поднаслов EQPS 3.1 –	Работа и следење на опремата
Поднаслов EQPS 3.2 –	Прикази на ситуација и информативни системи
Поднаслов EQPS 3.3 –	Системи за податоци за летовите
Поднаслов EQPS 3.4 –	Користење на надзорните системи на ATS
Поднаслов EQPS 3.5 –	Современи системи
НАСЛОВ EQPS 4 –	ИДНА ОПРЕМА
Поднаслов EQPS 4.1 –	Нови развојни текови
НАСЛОВ EQPS 5 –	ОГРАНИЧУВАЊА И ДЕГРАДАЦИЈА НА ОПРЕМАТА И СИСТЕМИТЕ
Поднаслов EQPS 5.1 –	Реакција на ограничувањата
Поднаслов EQPS 5.2 –	Деградација на опремата за комуникација
Поднаслов EQPS 5.3 –	Деградација на опремата за навигација
Поднаслов EQPS 5.4 –	Деградација на опремата за надзор
Поднаслов EQPS 5.5 –	Деградација на системот на АТС за обработка

ПРЕДМЕТ 9:

ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ

НАСЛОВ PEN 1 –	ЗАПОЗНАВАЊЕ
Поднаслов PEN 1.1 –	Студиска посета на единица за приодна контрола
НАСЛОВ PEN 2 –	КОРИСНИЦИ НА ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР
Поднаслов PEN 2.1 –	Учесници во цивилните операции на ATS
Поднаслов PEN 2.2 –	Учесници во воени операции на ATS
НАСЛОВ PEN 3 –	ОДНОСИ СО КОРИСНИЦИТЕ
Поднаслов PEN 3.1 –	Давање на услуги и услови на корисниците
НАСЛОВ PEN 4 –	ЗАШТИТА НА ОКОЛИНАТА
Поднаслов PEN 4.1 –	Заштита на околината

ПРЕДМЕТ 10:

НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ

НАСЛОВ ABES 1 –	НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ (ABNORMAL AND EMERGENCY SITUATIONS (ABES))
Поднаслов ABES 1.1 –	Преглед на ABES
НАСЛОВ ABES 2 –	ПОДОБРУВАЊЕ НА ВЕШТИНИТЕ
Поднаслов ABES 2.1 –	Ефикасност на комуникацијата
Поднаслов ABES 2.2 –	Избегнување на ментално оптоварување
Поднаслов ABES 2.3 –	Соработка воздух/земја
НАСЛОВ ABES 3 –	ПОСТАПКИ ЗА НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ
Поднаслов ABES 3.1 –	Примена на постапките за ABES
Поднаслов ABES 3.2 –	Прекин на радио-врската
Поднаслов ABES 3.3 –	Незаконско попречување и закана со бомба во воздухоплов
Поднаслов ABES 3.4 –	Заскитан или неидентификуван воздухоплов
Поднаслов ABES 3.5 –	Отстапувања
Поднаслов ABES 3.6 –	Дефект на транспондерот
Поднаслов ABES 3.7 –	Пресретнување на цивилен воздухоплов

ПРЕДМЕТ 11

АЕРОДРОМИ

НАСЛОВ AGA 1 –	ПОДАТОЦИ ЗА АЕРОДРОМ, ПОЛОЖБА И КООРДИНАЦИЈА
Поднаслов AGA 1.1 –	Дефиниции
Поднаслов AGA 1.2 –	Координација
НАСЛОВ AGA 2 –	ПОВРШИНИ ЗА ДВИЖЕЊЕ
Поднаслов AGA 2.1 –	Површина за движење
Поднаслов AGA 2.2 –	Маневарска површина
Поднаслов AGA 2.3 –	Полетно-слетни патеки
НАСЛОВ AGA 3 –	ПРЕПРЕКИ
Поднаслов AGA 3.1 –	Воздушен простор околу аеродромот без препреки
НАСЛОВ AGA 4 –	РАЗНОВРСНА ОПРЕМА
Поднаслов AGA 4.1 –	Локација“

31. Додаток 8 кон Анекс I се заменува со следново:

„Додаток 7 кон Анекс I

ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ОБЛАСНА НАДЗОРНА КОНТРОЛА (AREA CONTROL SURVEILLANCE (ACS))

(Упатување: Анекс I – (ДЕЛ АТСО) Поддел D, Оддел 2, точка АТСО.D.010(a)(2)(v))

СОДРЖИНА

ПРЕДМЕТ 1:	ВОВЕД ВО КУРСОТ
ПРЕДМЕТ 2:	ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО
ПРЕДМЕТ 3:	УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ
ПРЕДМЕТ 4:	МЕТЕОРОЛОГИЈА
ПРЕДМЕТ 5:	НАВИГАЦИЈА
ПРЕДМЕТ 6:	ВОЗДУХОПЛОВИ
ПРЕДМЕТ 7:	ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ
ПРЕДМЕТ 8:	ОПРЕМА И СИСТЕМИ
ПРЕДМЕТ 9:	ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ
ПРЕДМЕТ 10:	НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ

ПРЕДМЕТ 1: ВОВЕД ВО КУРСОТ

НАСЛОВ INTR 1 –	УПРАВУВАЊЕ СО КУРСОТ
Поднаслов INTR 1.1 –	Вовед во курсот
Поднаслов INTR 1.2 –	Водење на курсот
Поднаслов INTR 1.3 –	Материјал за учење и документација за обуката
НАСЛОВ INTR 2 –	ВОВЕД ВО КУРСОТ ЗА ОБУКА НА АТС
Поднаслов INTR 2.1 –	Содржина на курсот и организација
Поднаслов INTR 2.2 –	Систем на вредности на курсот
Поднаслов INTR 2.3 –	Постапка на проценката

ПРЕДМЕТ 2: ВОЗДУХОПЛОВНО ПРАВО

НАСЛОВ LAW 1 –	ИЗДАВАЊЕ НА ДОЗВОЛА/УВЕРЕНИЕ ЗА КОМПЕТЕНТНОСТА НА АТСО
Поднаслов LAW 1.1 –	Права и услови
НАСЛОВ LAW 2 –	ПРАВИЛА И ПРОПИСИ
Поднаслов LAW 2.1 –	Извештаи
Поднаслов LAW 2.2 –	Воздушен простор
НАСЛОВ LAW 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО БЕЗБЕДНОСТА НА АТС
Поднаслов LAW 3.1 –	Постапка за примање на повратни информации
Поднаслов LAW 3.2 –	Истражување на безбедноста

ПРЕДМЕТ 3: УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ

НАСЛОВ АТМ 1 –	ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ
----------------	------------------

Поднаслов АТМ 1.1 –	Услуга на контролата на летање (Air traffic control (ATC))
Поднаслов АТМ 1.2 –	Услуга на информирање на воздухопловите во лет (Flight information service (FIS))
Поднаслов АТМ 1.3 –	Услуга за тревожење (Alerting service (ALRS))
Поднаслов АТМ 1.4 –	Капацитет на системите на АТС и управување со протокот на воздушниот сообраќај
Поднаслов АТМ 1.5 –	Управување со воздушниот простор (Airspace management (ASM))
НАСЛОВ АТМ 2–	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов АТМ 2.1 –	Ефикасна комуникација
НАСЛОВ АТМ 3–	ОДОБРЕНИЈА И УПАТСТВА ОД АТС
Поднаслов АТМ 3.1 –	Одобренија од АТС
Поднаслов АТМ 3.2 –	Упатства од АТС
НАСЛОВ АТМ 4 –	КООРДИНАЦИЈА
Поднаслов АТМ 4.1 –	Потреба од координација
Поднаслов АТМ 4.2 –	Средства и методи за координација
Поднаслов АТМ 4.3 –	Постапки на координација
НАСЛОВ АТМ 5 –	ПОСТАВУВАЊЕ НА ВИСИНОМЕР И ДОДЕЛУВАЊЕ НА НИВОА
Поднаслов АТМ 5.1 –	Поставување на висиномерот
Поднаслов АТМ 5.2 –	Надвисување на препреки
НАСЛОВ АТМ 6 –	РАЗДВОЈУВАЊА
Поднаслов АТМ 6.1 –	Вертикално раздвојување
Поднаслов АТМ 6.2 –	Лонгитудинално раздвојување во опкружување на надзор
Поднаслов АТМ 6.3 –	Раздвојување поради вртложна турбуленција
Поднаслов АТМ 6.4 –	Раздвојување засновано врз надзорните системи на АТС
НАСЛОВ АТМ 7 –	СИСТЕМИ ЗА ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ ВО ВОЗДУХ И БЕЗБЕДНОСНИ МРЕЖИ НА ЗЕМЈА
Поднаслов АТМ 7.1 –	Системи за избегнување на судири во воздух
Поднаслов АТМ 7.2 –	Безбедносни мрежи на земја
НАСЛОВ АТМ 8–	ПРИКАЗ НА ПОДАТОЦИТЕ
Поднаслов АТМ 8.1 –	Управување со податоците
НАСЛОВ АТМ 9–	ОПЕРАТИВНО ОПКРУЖУВАЊЕ (СИМУЛИРАНО)
Поднаслов АТМ 9.1 –	Интегритет на оперативното опкружување
Поднаслов АТМ 9.2 –	Проверка на актуелноста на оперативните постапки
Поднаслов АТМ 9.3 –	Предавање – преземање
НАСЛОВ АТМ 10–	ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ НА КОНТРОЛАТА НА ЛЕТАЊЕ

Поднаслов АТМ 10.1 –	Одговорност и обработка на информациите
Поднаслов АТМ 10.2 –	Надзорна услуга на АТS
Поднаслов АТМ 10.3 –	Процес на управување со сообраќајот
Поднаслов АТМ 10.4 –	Водење на сообраќајот
Поднаслов АТМ 10.5 –	Услуги на контролата на летање со помош на унапреден систем
НАСЛОВ АТМ 11 –	ПОСТАПКА ЗА ЧЕКАЊЕ
Поднаслов АТМ 11.1 –	Општи постапки за чекање
Поднаслов АТМ 11.2 –	Воздухоплов во постапка на чекање
Поднаслов АТМ 11.3 –	Чекање во надзорно опкружување
НАСЛОВ АТМ 12 –	ИДЕНТИФИКАЦИЈА
Поднаслов АТМ 12.1 –	Воспоставување на идентификација
Поднаслов АТМ 12.2 –	Одржување на идентификација
Поднаслов АТМ 12.3 –	Губење на идентитетот
Поднаслов АТМ 12.4 –	Информации за позицијата
Поднаслов АТМ 12.5 –	Пренос на идентитетот

ПРЕДМЕТ 4:

МЕТЕОРОЛОГИЈА

НАСЛОВ МЕТ 1 –	МЕТЕОРОЛОШКИ ПОЈАВИ
Поднаслов МЕТ 1.1 –	Метеоролошки појави
НАСЛОВ МЕТ 2 –	ИЗВОРИ НА МЕТЕОРОЛОШКИ ПОДАТОЦИ
Поднаслов МЕТ 2.1 –	Извори на метеоролошки информации

ПРЕДМЕТ 5:

НАВИГАЦИЈА

НАСЛОВ NAV 1 –	МАПИ И ВОЗДУХОПЛОВНИ КАРТИ
Поднаслов NAV 1.1 –	Мапи и карти
НАСЛОВ NAV 2 –	НАВИГАЦИЈА ПО ИНСТРУМЕНТИ
Поднаслов NAV 2.1 –	Навигациони системи
Поднаслов NAV 2.2 –	Помош во навигацијата
Поднаслов NAV 2.3 –	Примени на RBN

ПРЕДМЕТ 6:

ВОЗДУХОПЛОВИ

НАСЛОВ ACFT 1 –	ИНСТРУМЕНТИ ВО ВОЗДУХОПЛОВОТ
Поднаслов ACFT 1.1 –	Инструменти во воздухопловот
НАСЛОВ ACFT 2 –	КАТЕГОРИИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

Поднаслов ACFT 2.1 –	Вртложна турбуленција
НАСЛОВ ACFT 3 –	ФАКТОРИ КОИ ВЛИЈААТ ВРЗ КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ
Поднаслов ACFT 3.1 –	Фактори при качување
Поднаслов ACFT 3.2 –	Фактори при крстарење
Поднаслов ACFT 3.3 –	Фактори при спуштање
Поднаслов ACFT 3.4 –	Економски фактори
Поднаслов ACFT 3.5 –	Еколошки фактори
НАСЛОВ ACFT 4 –	ПОДАТОЦИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВОТ
Поднаслов ACFT 4.1 –	Податоци за перформансите

ПРЕДМЕТ 7:

ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ

НАСЛОВ HUM 1 –	ПРОЦЕСИРАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ
Поднаслов HUM 1.1 –	Когнитивни и фактори кои влијаат врз нив
Поднаслов HUM 1.2 –	Свесност за ситуацијата
Поднаслов HUM 1.3 –	Донесување на одлука
НАСЛОВ HUM 2 –	ФАКТОРИ ШТО ВЛИЈААТ ВРЗ ЗДРАВЈЕТО И ДОБРОСОСТОЈБАТА
Поднаслов HUM 2.1 –	Замор
Поднаслов HUM 2.2 –	Стрес
НАСЛОВ HUM 3 –	УПРАВУВАЊЕ СО ЗАКАНА И ГРЕШКА
Поднаслов HUM 3.1 –	Работна рамка за управување со закана и грешка
Поднаслов HUM 3.2 –	Применето управување со закана и грешка
НАСЛОВ HUM 4 –	ТИМСКА РАБОТА
Поднаслов HUM 4.1 –	Корист од тимската работа
Поднаслов HUM 4.2 –	Управување со конфликт
НАСЛОВ HUM 5 –	СИСТЕМ
Поднаслов HUM 5.1 –	Концепт за системи во ATM/ANS
НАСЛОВ HUM 6 –	КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов HUM 6.1 –	Ефективна комуникација
Поднаслов HUM 6.2 –	Ефективен повратен одговор

ПРЕДМЕТ 8:

ОПРЕМА И СИСТЕМИ

НАСЛОВ EQPS 1 –	ГОВОРНА КОМУНИКАЦИЈА
Поднаслов EQPS 1.1 –	Радио комуникација

Поднаслов EQPS 1.2 –	Други говорни комуникации
НАСЛОВ EQPS 2 –	АВТОМАТИЗАЦИЈА ВО ATS
Поднаслов EQPS 2.1 –	Мрежа на фиксната служба на воздухопловна телекомуникација (AFTN)
Поднаслов EQPS 2.2 –	Автоматска размена на податоци
НАСЛОВ EQPS 3 –	РАБОТНО МЕСТО НА КОНТРОЛОР НА ЛЕТАЊЕ
Поднаслов EQPS 3.1 –	Работа и следење на опремата
Поднаслов EQPS 3.2 –	Прикази на ситуација и информативни системи
Поднаслов EQPS 3.3 –	Системи за податоци за летовите
Поднаслов EQPS 3.4 –	Користење на надзорните системи на ATS
Поднаслов EQPS 3.5 –	Современи системи
НАСЛОВ EQPS 4 –	ИДНА ОПРЕМА
Поднаслов EQPS 4.1 –	Нови развојни текови
НАСЛОВ EQPS 5 –	ОГРАНИЧУВАЊА И ДЕГРАДАЦИЈА НА ОПРЕМАТА И СИСТЕМИТЕ
Поднаслов EQPS 5.1 –	Реакција на ограничувањата
Поднаслов EQPS 5.2 –	Деградација на опремата за комуникација
Поднаслов EQPS 5.3 –	Деградација на опремата за навигација
Поднаслов EQPS 5.4 –	Деградација на опремата за надзор
Поднаслов EQPS 5.5 –	Деградација на системот на АТС за обработка

ПРЕДМЕТ 9:

ПРОФЕСИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ

НАСЛОВ PEN 1 –	ЗАПОЗНАВАЊЕ
Поднаслов PEN 1.1 –	Студиска посета на обласната контрола на летање
НАСЛОВ PEN 2 –	КОРИСНИЦИ НА ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР
Поднаслов PEN 2.1 –	Учесници во цивилните операции на ATS
Поднаслов PEN 2.2 –	Учесници во воени операции на ATS
НАСЛОВ PEN 3 –	ОДНОСИ СО КОРИСНИЦИТЕ
Поднаслов PEN 3.1 –	Давање на услуги и услови на корисниците
НАСЛОВ PEN 4 –	ЗАШТИТА НА ОКОЛИНАТА
Поднаслов PEN 4.1 –	Заштита на околината

ПРЕДМЕТ 10:

НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ

НАСЛОВ ABES 1 –	НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ (ABNORMAL AND EMERGENCY SITUATIONS (ABES))
Поднаслов ABES 1.1 –	Преглед на ABES

НАСЛОВ ABES 2 –	ПОДОБРУВАЊЕ НА ВЕШТИНИТЕ
Поднаслов ABES 2.1 –	Ефикасност на комуникацијата
Поднаслов ABES 2.2 –	Избегнување на ментално оптоварување
Поднаслов ABES 2.3 –	Соработка воздух/земја
НАСЛОВ ABES 3 –	ПОСТАПКИ ЗА НЕВООБИЧАЕНИ И ИТНИ СИТУАЦИИ
Поднаслов ABES 3.1 –	Примена на постапките за ABES
Поднаслов ABES 3.2 –	Прекин на радио – врската
Поднаслов ABES 3.3 –	Незаконско попречување и закана со бомба во воздухоплов
Поднаслов ABES 3.4 –	Заскитан или неидентификуван воздухоплов
Поднаслов ABES 3.5 –	Отстапувања
Поднаслов ABES 3.6 –	Дефект на транспондерот
Поднаслов ABES 3.7 –	Пресретнување на цивилен воздухоплов“;

АНЕКС II

Анекс II (ДЕЛ АТСО.АР) од Регулативата (ЕУ) 2015/340 се изменува и дополнува како што следува:

1. точката АТСО.АР.А.005 се заменува со следново:

„АТСО.АР.А.005 Персонал

- (а) Надлежните органи изготвуваат и на секои 2 години ја ажурираат проценката на човечките ресурси кои се потребни за извршување на нивните функции за надзор, и тоа врз основа на анализа на процесите кои се бараат согласно оваа регулатива.
- (б) Персоналот кого надлежниот орган го овластил да ги врши задачите за издавање на уверенија или надзор се овластува за вршење на најмалку следните задачи:
 - (1) да прегледува документи, вклучувајќи ги и дозволите, уверенијата, евиденцијата, податоците, постапките и кој било друг материјал кој е битен за извршување на бараната задача;
 - (2) да зема копии или изводи од евиденцијата, податоците, постапките и друг материјал;
 - (3) да бара објаснување;
 - (4) да влегува во релевантни простории и оперативни локации;
 - (5) да врши ревизии и прегледи, вклучително и ненајавени прегледи;
 - (6) да презема или иницира принудни мерки, ако е потребно.“;

2. точката АТСО.АР.А.005 се заменува со следново:

„АТСО.АР.А.010 Задачи на надлежниот орган

Задачите на надлежните органи го опфаќаат следното:

- (а) издавање, привремено одземање и повлекување на дозволи, овластувања, придружни овластувања и лекарски уверенија;
- (б) издавање на привремени овластувања за ОЈТI согласно точката АТСО.С.025;
- (в) издавање на привремени овластувања за оценувач согласно точката АТСО.С.065;
- (г) продолжување и обновување на посебни овластувања;
- (д) продолжување, обновување и ограничување на лекарски уверенија следејќи ги упатствата од Проценка на здравствена способност (АМЕ) и воздухопловно–медицински центар (АеМС);
- (ѓ) издавање, продолжување, обновување, привремено одземање, повлекување, ограничување и промена на уверенијата на овластените лекари за процена на здравствената способност;
- (е) издавање, привремено одземање, повлекување и ограничување на уверенијата на организации за обука и на уверенијата на воздухопловно–медицинските центри;
- (ж) одобрување на курсеви за обука, планови за обука и програми за одржување на компетентноста во одредена единица, како и методите за проценка;
- (з) одобрување на методот за проценка за докажување на познавање на јазик и воспоставување на услови кои се важечки за телата за проценка на познавањето на јазик согласно точката АТСО.В.040;

- (с) одобрување на потребата за напредно ниво (ниво пет) за познавање на јазик согласно точката ATCO.B.030(r);
- (и) надзор на организациите за обука, вклучувајќи ги и нивните курсеви за обука и планови за обука;
- (ј) одобрување и следење на програмите за одржување на компетентноста во одредена единица;
- (к) воспоставување на соодветни процедури за поднесување на жалби и механизми за известување;
- (л) поедноставување на признавањето и замената на дозволите, вклучувајќи го и преносот на евиденцијата за контролорите на летање и враќање на старите дозволи кај надлежниот орган кој ги издал согласно точката ATCO.AR.D.003;
- (ј) поедноставување на признавањето на уверенијата на организациите за обука и одобрувањето на курсеви, како и одобрувања на помошни методи за демонстрирање на познавање на јазик .“;

3. точката ATCO.AR.A.015 се заменува со следново:

„ATCO.AR.A.015 Начини на придржување

- (а) Агенцијата изработува прифатливи начини за придржување (AMC – Acceptable Means of Compliance) кои може да се користат за воспоставување на придржувањето кон Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и делегираните и усвоените акти кои се усвоени на нејзина основа.
- (б) Може да се користат и алтернативни начини за придржување со цел да се воспостави усогласување со правилата за спроведување.
- (в) Надлежниот орган ја известува Агенцијата за сите алтернативни методи на усогласеност што ги применуваат организациите под нивен надзор или самите тие за да се утврди усогласеноста со оваа Регулатива.“;

4. точката ATCO.AR.A.020 се заменува со следново:

„ATCO.AR.A.020 Известување до Агенцијата

- (а) Надлежниот орган ја известува Агенцијата во случај на какви било значајни проблеми поврзани со спроведувањето на Регулативата (ЕУ) 2018/1139 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување во рок од 30 дена од моментот кога надлежниот орган дознал за проблемите.
- (б) Без да е во спротивност со Регулативата (ЕУ) бр. 376/2014 на Европскиот парламент и на Советот и нејзините делегирани акти и акти за спроведување, надлежниот орган, што е можно поскоро, ѝ доставува на Агенцијата информации релевантни за безбедноста што произлегуваат од извештаите за инциденти складирани во нејзината национална база на податоци во согласност со член 6(6) од Регулативата (ЕУ) бр. 376/2014“;

5. точката ATCO.AR.A.025 се заменува со следново:

„ATCO.AR.A.025 Итна реакција на безбедносен проблем

- (а) Без штета по наведеното во Регулативата (ЕУ) бр. 376/2014 и во нејзините делегирани акти и акти за спроведување, надлежниот орган спроведува систем

за соодветно прибирање, анализа и ширење на безбедносните информации.

- (б) Агенцијата спроведува систем за соодветна анализа на секоја добиена релевантна безбедносна информација и веднаш им ја доставува на земјите-членки и на Комисијата секоја информација, вклучувајќи и препораки или поправни мерки кои треба да се преземат, а кои се неопходни за благовремено реагирање на безбедносниот проблем кој опфаќа производи, делови, уреди, лица или организации согласно Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување.
 - (в) По приемот на информациите наведени во точките (а) и (б), надлежниот орган презема соодветни мерки упатени за решавање на безбедносниот проблем.
 - (г) За мерките кои се преземаат согласно наведеното во точка (в) веднаш се известуваат сите лица или организации кои треба да се придржуваат кон истите согласно Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување. Исто така, надлежниот орган за овие мерки ја известува и Агенцијата и, ако е потребна здружена активност, другите односни земји-членки.“;
6. точката ATCO.AR.B.001 се заменува со следново:

„ATCO.AR.B.001 Систем на управување

- (а) Надлежниот орган воспоставува и одржува систем за управување, кој најмалку го опфаќа следното:
 - (1) документиран политики и процедури за да се опише неговата организација, начини и методи за постигнување на придржување кон Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување. Процедурите се ажурираат и служат како основни работни документи во рамките на тој надлежен орган за сите сродни задачи;
 - (2) доволниот број на персонал, вклучувајќи ги и инспекторите за издавање на дозволи и уверенија, што ќе ги извршува своите задачи и ќе ги исполнува своите обврски. Овој персонал треба да е квалификуван за извршување на задачите што им се доделени и да поседува потребно знаење, искуство, почетна обука, обука на работно место и обука за освежување на знаењето со цел да се обезбеди постојана компетентност. Треба да постои систем за планирање на расположливоста со персонал за да се обезбеди правилно извршување на сите поврзани задачи;
 - (3) соодветни простории и канцеларии за извршување на доделените задачи;
 - (4) функција за следење на придржувањето на системот за управување кон соодветните услови и соодветно на процедури, вклучувајќи го и воспоставувањето на процес за внатрешна ревизија и процес за управување со безбедносните ризици. Следењето на придржувањето опфаќа и систем на повратни информации за наодите од ревизијата до повисокото раководство на надлежниот орган за да се обезбеди спроведување на поправните мерки ако е потребно; и
 - (5) лице или група од лица кои се на крај одговорни пред повисокото раководство на надлежниот орган за процесот на следење на придржувањето.

- (б) Надлежниот орган, за секоја област на активност која е дел од системот за управување, именува едно или повеќе лица со севкупна одговорност за управување со релевантните задачи.
 - (в) Надлежниот орган воспоставува процедури за учество во взаемна размената на сите потребни информации и за помош на останатите односни надлежни органи, или во таа земја-членка или во друга земја-членка, вклучувајќи ги следните информации:
 - (1) релевантни наоди и последователни мерки преземени како резултат на надзор на лица и организации кои вршат дејност на територијата на земја-членка, но кои се потврдени од надлежен орган на друга земја-членка или Агенцијата; и
 - (2) информации кои произлегуваат од задолжително и доброволно известување за настан како што се бара од точката ATCO.OR.B.040.
 - (г) Примерок од процедурите кои се однесуваат на системот за управување и измените на истите стои на располагање на Агенцијата за потребите за стандардизацијата.
7. точката ATCO.AR.B.005 се заменува со следново:

„ATCO.AR.B.005 Доделување на задачи на квалификувани субјекти

- (а) Ако надлежниот орган доделува задачи кои се однесуваат на првично издавање на уверение или постојан надзор врз лица или организации согласно Регулативата (ЕУ) 2018/1139 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување, тие се доделуваат само на квалификувани субјекти. При доделување на задачите, надлежниот орган обезбедува дека поседува:
 - (1) воспоставен систем за првична или постојана процена за тоа дека квалификуваниот субјект се придржува кон наведеното во Анекс VI од Регулатива (ЕУ) 2018/1139.

Овој систем и резултатите од процените се документираат;
 - (2) воспоставена документирана спогодба со квалификуваниот субјект, одобрена и од двете страни на соодветно ниво на раководство, со која јасно се дефинира следното:
 - (i) задачите кои треба да се извршат;
 - (ii) изјави, извештаи и евиденција кои треба да се обезбедат;
 - (iii) техничките услови кои треба да се исполнат при извршувањето на тие задачи;
 - (iv) соодветна покриеност од одговорност; и
 - (v) заштита на информациите кои се добиваат при извршување на овие задачи.“;

8. точката ATCO.AR.B.010 се заменува со следново:

„ ATCO.AR.B.010 Измени во системот на управување

- (а) Надлежниот орган има воспоставен систем за утврдување на измени кои имаат влијание врз неговите можности за извршување на задачите и врз

исполнувањето на одговорностите, како што е дефинирано во Регулативата (ЕУ) 2018/1139 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување и во оваа регулатива. Системот му овозможува да презема активности, по потреба, за да обезбеди дека системот за раководење е соодветен и ефикасен.

- (б) Надлежниот орган го ажурира благовремено својот систем на управување согласно која било измена на Регулативата (ЕУ) 2018/1139 и нејзините и нејзините делегирани акти и акти за спроведување за да обезбеди ефикасно спроведување на нејзиниот систем за управување.
- (в) Надлежниот орган ја известува Агенцијата за измените кои влијаат врз неговата способност за вршење на своите задачи и исполнување на своите одговорности како што е дефинирано во Регулативата (ЕУ) 2018/1139 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување. “;

9. точката ATCO.AR.B.015 се заменува со следново:

„ ATCO.AR.B.015 Водење на евиденција

- (а) Надлежните органи водат список на сите уверенија на организациите и на дозволите и уверенијата на персоналот кои тие ги издаваат.
- (б) Надлежниот орган воспоставува систем за водење на евиденција со кој се предвидува соодветно чување, можност за пристап и сигурно следење на:
 - (1) документираните политики и процедури на системот на управување;
 - (2) обуката, квалификацијата и овластувањето на неговиот персонал;
 - (3) доделувањето на задачите, што опфаќа елементи кои се бараат согласно точката ATCO.AR.B.005, како и на деталите за доделените задачи;
 - (4) процесите за издавање на уверенија и постојан надзор на организациите кои имаат уверенија;
 - (5) деталите за курсевите кои ги спроведуваат организациите за обука;
 - (6) процесите за издавање на дозволи, овластувања, посебни овластувања и уверенија и за постојан надзор на имателите на овие дозволи, овластувања, посебни овластувања и уверенија;
 - (7) постојаниот надзор врз лицата и организациите кои вршат дејности во рамките на територијата на земјата—членка, но добиле уверение од надлежниот орган на друга земја—членка, како што е договорено помеѓу тие органи;
 - (8) наодите, поправните мерки и датум на затворање на мерките;
 - (9) преземените принудни мерки;
 - (10) безбедносните информации и последователните мерки;
 - (11) користењето на одредби за флексибилноста согласно член 71 од Регулатива (ЕУ) 2018/1139; и
 - (12) евалуациите и известувањата до Агенцијата за алтернативните начини за придржување кои ги предлагаат организациите и проценката на алтернативните начини за придржување кои ги користи самиот надлежен орган;

- (в) Евиденцијата се чува најмалку 5 години, а што се однесува на дозволите на персоналот, најмалку 10 години по истекот на важноста на последното посебно овластување во дозволата, согласно важечкиот закон за заштита на податоците. “;

10. во точката ATCO.AR.C.001, точката (а) се заменува со следново:

„(а) Надлежниот орган го проверува следното:

- (1) придржувањето кон условите кои се применливи за организациите и лицата пред издавање на уверение на организација или дозволи, уверенија, овластувања или посебни овластувања на персонал, што е соодветно;
- (2) постојаното придржување кон важечките услови и условите кои се приложени кон уверението на организација за обука, како и кон важечките услови за курсевите за обука, плановите за обука и програмите за одржување на компетентноста во одредена единица, кои надлежниот орган ги одобрил и кон условите кои се применливи за персоналот;
- (3) спроведувањето на соодветните мерки за безбедност кои ги наложил надлежниот орган, како што е дефинирано во точката ATCO.AR.A.025(в) и (г);“;

11. се додава точката ATCO.AR.D.003:

„ATCO.AR.D.003 Промена на надлежен орган

- (а) По добивањето на барањето од имателот на дозвола за промена на надлежниот орган, надлежниот орган кој го примил барањето, без непотребно одложување бара од надлежниот орган на имателот на дозвола веднаш да го пренесе, без непотребно одложување сето од следново:
- (1) потврда за дозвола;
 - (2) копии од медицинската документација на имателот на дозвола што ја води тој надлежен орган. Медицинската документација се пренесува согласно точката ATCO.MED.A.015 од Анекс IV (Дел-ATCO.MED) и вклучува резиме на релевантната медицинска историја на кандидатот, што е потврдена, потпишана или електронски заверена од проценувачот на здравствената оспособеност.
- (б) Надлежниот орган што го врши преносот ја чува оригиналната дозвола и медицинската документација на имателот на дозволата.
- (в) Надлежниот орган што го примил барањето ги заменува дозволата и лекарското уверение без непотребно одлагање, под услов да ги примил и обработил сите документи наведени во точка (а). По заменувањето на дозволата и на лекарското уверение, надлежниот орган кој го примил барањето веднаш бара од имателот на дозвола да му ја предаде дозволата издадена од надлежниот орган што го врши преносот и соодветната потврда за лекарско уверение.
- (г) Новата дозвола ги вклучува овластувањата, придружните овластувања, придружните овластувања за дозволи и сите важечки овластувања за одредени единици во дозволата, вклучувајќи ги датумите на првото издавање и истекувањето, доколку е применливо.
- (д) Надлежниот орган кој го примил барањето веднаш го известува надлежниот орган кој врши пренос веднаш штом самиот пренос на дозволата и на лекарско уверение е завршен и дека имателот на дозволата ја доставил дозволата и соодветното

лекарско уверение во согласност со точка (в). Се додека не се добие таквото известување надлежниот орган кој го врши преносот останува одговорен за издавање на дозволата и на лекарското уверение што е првично издадено на тој имател на дозволата.“;

12. точката ATCO.AR.D.005 се заменува со следново:

„ATCO.AR.D.005 Повлекување и привремено одземање на дозволи, овластувања и посебни овластувања

- (а) За потребите на точката ATCO.A.020, надлежниот орган воспоставува административни процедури за привремено одземање и повлекување на дозволи, овластувања и посебни овластувања.
- (б) Надлежниот орган може привремено да ја одземе дозволата во случај на привремена неспособност која не престанала согласно процедурите наведени во точката ATCO.A.015(д)
- (в) Надлежниот орган привремено одзема или повлекува дозвола, овластување или посебно овластување согласно точката ATCO.AR.C.010, посебно во случаи кога:
 - (1) се користат правата од дозволата, а имателот на дозволата повеќе не ги исполнува важечките услови од оваа регулатива;
 - (2) се стекнува дозвола, овластување, посебно овластување или уверение на студент–контролор на летање или на контролор на летање врз основа на доказ за доставена фалсификувана документација;
 - (3) се фалсификува евиденцијата за дозволата или уверението;
 - (4) се користат правата од дозволата, овластувањето (овластувањата) или посебното овластување (посебните овластувања) под влијание на психоактивни супстанции;
- (г) Во случај на привремено одземање или повлекување на дозволи, овластувања и посебни овластувања, надлежниот орган го известува имателот на дозволата и одговорниот давател на услуги во воздушната навигација, во писмена форма, за таа одлука, и го информира имателот на дозвола за неговото или нејзиното право за поднесување на жалба согласно постапките утврдени во точката ATCO.AR.A.10(к).
- (д) Исто така, надлежниот орган привремено одзема или повлекува дозвола, овластување или посебно овластување по писмено барање од имателот на дозволата.“;

13. точката ATCO.AR.E.001 се заменува со следново:

„ATCO.AR.E.001 Процедура за издавање на уверение за организации за обука и издавање на уверение

- (а) По приемот на барањето за издавање на уверение за организација за обука, надлежниот орган проверува дали организацијата за обука се придржува кон применливите условите од оваа регулатива.
- (б) Надлежниот орган може да бара какви било ревизии, инспекции или проценки што ги смета за неопходни пред да го издаде уверението.
- (в) Ако организацијата за обука која поднела барање ги исполнува важечките услови,

надлежниот орган издава уверение користејќи го образецот наведен во Додаток 2 кон Анекс II.

- (г) Уверението се издава на неограничен временски период. Активностите за кои е одобрена организацијата за обука се наведени во прилог на уверението.
- (д) Уверението не се издава ако наодот од ниво 1 остане отворен. Во исклучителни околности, наодите што не се ниво 1 се оценуваат и се решаваат од страна на организациите за обука по потреба, а надлежниот орган одобрува план за корективни мерки за затворање на овие наоди пред да го издаде уверението.
- (ѓ) За да ѝ се овозможи на организација да спроведе измени без претходно одобрение од надлежниот орган согласно точките ATCO.AR.B.015 и ATCO.AR.E.010(в), надлежниот орган ја одобрува постапката која ја доставила организацијата за обука, во која се утврдува обемот на тие измени и како со нив ќе се постапува и како ќе се известува за истите. “;

14. во точката ATCO.AR.E.005, точката (б) се заменува со следново:

- „(б) За целите на замена на надлежниот орган во согласност со точката ATCO.A.010, надлежниот орган го одобрува или отфрла курсот за посебно овластување за одредена единица утврден согласно точката ATCO.B.020(б) и (в) најдоцна 6 недели по поднесување на барањето за одобрение на курсот и обезбедува дека се почитуваат начелата за недискриминација и сразмерност “;

15. точката ATCO.AR.E.015 се заменува со следново:

„ATCO.AR.E.015 Наоди, принудни мерки и мерки за обезбедување на примена на прописите

- (а) Надлежниот орган има систем за анализа на наодите заради утврдување на нивното значење за безбедноста и одлучува за мерки за обезбедување на примена на прописите врз основа на ризикот што произлегува од неусогласеноста на организациите за обука.
- (б) Надлежниот орган издава наод од ниво 1 кога ќе се открие какво и да е значително непридржување кон важечките услови наведени во Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и оваа регулатива, кон уверението и/или неговите услови за одобрување и права, што претставува значителен ризик за безбедноста на летот или на друг начин ја доведува во прашање способноста на организацијата за обука да продолжи да обезбедува обука.

Наодот од ниво 1 опфаќа, но не се ограничува на:

- (1) обезбедување на обука на начин кој воведува значителен ризик за безбедноста на летот;
- (2) недозволување на надлежниот орган да пристапи во објектите на организацијата за обука како што е утврдено во точката ATCO.OR.B.025 за време на редовното работно време и по две писмени услови;
- (3) стекнување или одржување на важноста на уверението на организацијата за обука врз основа на доставени фалсификувани документи;
- (4) доказ за злоупотреба или неовластено користење на уверението на организацијата за обука; и

- (5) немање на одговорен раководител.
- (в) Надлежниот орган издава наод од ниво 2 кога ќе се открие какво и да е значително непридржување кон важечките услови наведени во Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и оваа регулатива, кон постапките и прирачниците на организацијата за обука или кон видот (видовите) на обука или уверение (уверенија).
- (г) Ако за време на надзорот или на кој било друг начин се открие наод, надлежниот орган веднаш без штета по која било дополнителна мерка која се бара согласно Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и оваа регулатива, го доставува наодот до организацијата за обука во писмена форма и бара поправни мерки за решавање на утврденото непридржување (непридржување).
- (1) Во случај на наод од ниво 1, надлежниот орган веднаш презема соодветна мерка за да забрани или ограничи активности, и ако е соодветно, презема мерка за повлекување на уверение или за ограничување или привремено одземање на истото, во целост или делумно, во зависност од обемот на наодот, сè додека организацијата за обука не преземе успешна поправна мерка.
- (2) Во случај на наод од ниво 2, надлежниот орган:
- (i) ѝ дава на организацијата за обука рок за спроведување на поправната мерка која е опфатена во акциониот план соодветен на природата на наодот; и
 - (ii) ја проценува поправната мерка и планот за спроведување кој го предложила организацијата за обука и, ако врз основа на проценката се заклучи дека истите се доволни за отстранување на непридржувањето (непридржувањата), ги прифаќа.
- (3) Ако организацијата за обука не успее да поднесе прифатлив план на поправни мерки, или не успее да ја спроведе поправната мерка во прифатениот или продолжен рок од страна на надлежниот орган, наодот се подига на ниво 1, и се преземаат мерки пропишани во точка (г)(1).
- (д) Надлежниот орган води евиденција за сите наоди кои тој ги отворил, и ако е можно, за принудните мерки кои ги применил, како и за поправните мерки и датумот на затварање на наодите.
- (ѓ) За случаите каде не е потребно издавање на наоди од ниво 1 и 2, надлежниот орган може да издаде опсервации.“;

16. Додаток I кон Анекс II се заменува со следново:

„Додаток 1 кон Анекс II

Образец за дозвола

ДОЗВОЛА НА (СТУДЕНТ) КОНТРОЛОР НА ЛЕТАЊЕТО

Дозволата на (студент) контролор на летањето која е издадена согласно оваа регулатива се придржува кон следните спецификации:

- (а) Содржина. Бројот на ставките секогаш се прикажува заедно со насловот на ставката. Ставките од I до XI се „постојани“ ставки, а ставките од XII до XIV се „променливи“ ставки кои може да се напишат на посебен или одделен дел од главниот образец, како што е пропишано во текстот кој следи. Секој посебен или одделен дел треба да е јасно

препознатлив дека е дел од дозволата.

1. Постојани ставки:

- (I) земјата на издавање на дозволи;
- (II) назив на дозволата;
- (III) сериски број на дозволата со ознаката на Обединетите Нации (ОН) за земјата на издавање позади која стои „дозвола на (студент) контролор на летањето" и ознаката која е составена од арапски цифри и/или букви и на латиница;
- (IV) целото име на имателот (напишано на латиница, дури и ако писмото на националниот јазик не е латиницата;
- (IVa) датум на раѓање;
- (V) адресата на имателот, ако тоа го бара надлежниот орган;
- (VI) државјанство на имателот;
- (VII) потпис на имателот;
- (VIII) надлежниот орган;
- (IX) потврда на рокот на важноста и одобрените права кои се даваат, вклучувајќи ги датумите на првото издавање;
- (X) потпис на службеното лице кое ја издава дозволата и датумот на издавање;
- (XI) печат или жиг на надлежниот орган.

2. Променливи ставки:

- (XII) овластувањата и посебните овластувања со датумите на истекување на истите;
 - (XIII) забелешките: посебните овластувања за познавање на јазик; и
 - (XIV) сите останати детали кои ги бара надлежниот орган.
- (б) Со дозволата се приложува и важечко лекарско уверение, освен во случаи кога правата на инструкторот или оценувачот се користат во условите на синтетичкиот уред за обука.
 - (в) Материјал. Се користи хартија од прва класа и/или друг соодветен материјал, вклучувајќи ги и пластичните картички за да се спречи или да се види секоја измена или бришење. Надлежниот орган јасно го одобрува секој запис или бришење во образецот.
 - (г) Јазик. Дозволите се пишуваат на англиски јазик и, ако бараат земјите—членки, на националниот јазик (јазици) и на други јазици доколку се смета дека е соодветно.

Назив на надлежниот орган и лого <i>Competent authority's name and logo</i> (Англиски јазик и секој друг јазик определен од страна на надлежниот орган)	Услови <i>Requirements</i> ⁽⁸⁾
ЕВРОПСКА УНИЈА EUROPEAN UNION (Само англиски јазик) (English only) ДОЗВОЛА НА (СТУДЕНТ) КОНТРОЛОР НА ЛЕТАЊЕ <i>(STUDENT) AIR TRAFFIC CONTROLLER LICENCE</i> Издадена согласно Регулатива (ЕУ) 2015/340 на Комисијата <i>Issued in accordance with Commission Regulation (EU) 2015/340</i> Оваа дозвола ги исполнува стандардите на ICAO <i>This licence complies with ICAO Standards</i> Образец 152 на EASA – Издание 2 <i>EASA Form 152 – Issue 2</i>	„Европска Унија“ се брише за земјите што не се земји-членки на ЕУ “European Union” to be deleted for non-EU Member States Големината на секоја страна е една осмина од форматот А4. <i>The size of each page shall be one–eight A4.</i>

⁽⁸⁾ Услови:

Страниците кои се однесуваат на упатствата за начинот на пополнување на дозволата на (студент) контролор на летањето, се наменети за надлежниот орган или оценувачите–испитувачите кои се посебно овластени за продолжување или обновување на посебните овластувања за одредена единица. Надлежниот орган секогаш го внесува првичното издавање на овластувањата, придружните овластувања, посебните овластувања за познавање на јазик, посебните овластувања за инструктор и оценувач–испитувач. Продолжувањето или обновувањето на посебните овластувања за одредена единица ќе ги внесе надлежниот орган или овластените оценувачи–испитувачи.

I	Земја на издавање: <i>State of issue</i>	Услови: <i>Requirements:</i>
II	Назив на дозволата: <i>Title of licence:</i>	
III	Сериски број на дозволата: <i>Serial number of the licence:</i>	Серискиот број на дозволата секогаш започнува со ознаката на ОН за земјата на издавање на дозволата, а потоа следи "Дозвола на (студент) АТСО". <i>The serial number of the licence will always start with the UN country code of the State of the licence issue followed by "(Student) ATCO Licence".</i>
IV	Име и презиме на имателот: <i>Name of the holder in full:</i>	
IVa	Датум на раѓање: <i>Date of birth:</i>	Се користи стандарден формат на датум, т.е., ден/месец/година (на пр., 31.01.2010) <i>Standard date format is to be used i.e., day/month/year in full (e.g., 31.01.2010)</i>
XIV	Место на раѓање: <i>Place of birth:</i>	
V	Адреса на имателот, ако бара надлежниот орган: Улица, град, област, поштенски број: <i>Holder's address, if desired by the competent authority:</i> <i>Street, town, area, postal code:</i>	
VI	Државјанство на имателот: <i>Nationality of holder:</i>	Се назначува со ознаката на ОН за земјата <i>Indicated by the UN country code of the State</i>
VII	Потпис на имателот: <i>Signature of holder:</i>	
VIII	Надлежен орган: <i>Competent Authority:</i>	
X	Потпис на службеното лице кое ја издава дозволата и дата на издавање: <i>Signature of officer issuing the licence and data of issue:</i>	
XI	Печат или жиг на надлежниот орган: <i>Seal or stamp of issuing competent authority:</i>	

IX	Важност на правата: Имателот има право да ги користи правата од следното овластување(овластувања) и придружно овластување (овластувања), по проверка на важноста: Validity of privileges: <i>The holder is entitled to exercise the privileges of the following rating(s) and rating endorsement(s), when validated:</i> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Овластување(–а) Rating(s)</th> <th>Дата на прво издавање Date of first issue</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Придружно овластување(–а) Rating endorsement(s)</th> <th>Датум на прво издавање Date of first issue</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table>	Овластување(–а) Rating(s)	Дата на прво издавање Date of first issue													Придружно овластување(–а) Rating endorsement(s)	Датум на прво издавање Date of first issue																			Услови: <i>Requirements:</i> Англиски јазик и јазик(јазици) кои ќе ги одреди надлежниот орган. <i>English and any language(s) determined by the competent authority.</i> Датумот на првото издавање на овластување и/или придружно овластување е датумот на успешното завршување на обуката која е релевантна за тоа овластување и/или придружно овластување. <i>The date of the first issue of a rating and/or rating endorsement shall be the date of the successful competition of the training relevant to that rating and/or rating endorsement.</i>
	Овластување(–а) Rating(s)	Дата на прво издавање Date of first issue																																		
	Придружно овластување(–а) Rating endorsement(s)	Датум на прво издавање Date of first issue																																		

XIIa Овластувања и посебни овластувања со датумите на истекот на важноста
Ratings and endorsements with expiry dates

Имателот има право да ги користи правата од следното овластување (овластувања) и придружно овластување (овластувања) во одредената единица (единици) на контролата на летање за кое има важечко посебно овластување (овластувања) за одредена единица, како што е детално наведено подолу во текстот, само ако имателот има важечко лекарско уверение:

The holder is entitled to exercise the privileges of the following rating(s) and rating endorsement(s) at the air traffic services unit(s) for which current unit endorsement(s) is (are) held as detailed below, only if the holder has a valid medical certificate:

[illegible]

(*) Не се применува на дозвола на студент ATCO
Not applicable for Student ATCO Licence

Страница 5

XIIb

Останати посебни овластувања:

Имателот има право да користи права од следното посебно овластување (овластувања)

Other endorsements

The holder is entitled to exercise the privileges of the following endorsement(s)

Посебно овластување за OJT/STDI/оценувач OJT/STDI/Assessor endorsement	Датум на истекот на важноста Expiry Date

Услови: не е применливо

Requirements: N/A

XIII	Забелешки: Посебно овластување за познавање на јазик (јазичи): [јазик(-ци)/ниво/датум на истек на важноста] Remarks: <i>Language proficiency endorsement(s): [language(s)/level/expiry date]</i>	Треба да се опфати и посебното овластување за познавање на јазик, нивото и датумот на истекот на важноста <i>Language proficiency endorsement(s), level and expiring date should be included.</i> Овде треба да се внесат сите дополнителни информации за издавањето на дозволата. <i>All additional licencing information to be entered here.</i>
------	--	--

Кратенки / Abbreviations

Овластувања на контролор на летањето <i>Air traffic controller ratings</i>		Услови: не е применливо <i>Requirements: N/A</i>
ADV	Аеродромска визуелна контрола Aerodrome Control Visual	
ADC	Аеродромска контрола Aerodrome Control	
APP	Приодна процедурална контрола Approach Control Procedural	
APS	Приодна надзорна контрола Approach Control Surveillance	
ACP	Обласна процедурална контрола Area Control Procedural	
ACS	Обласна надзорна контрола Area Control Surveillance	
Придружни овластувања <i>Rating endorsements</i>		
SUR	Аеродромска надзорна контрола Aerodrome Control Surveillance	
PAR	Прецизен приоден радар Precision Approach Radar	
SRA	Приод по надзорен радар Surveillance Radar Approach	
OCN	Океанска контрола Oceanic Control	
Посебни овластувања во дозволата <i>License endorsement</i>		
OJT	Инструктор за обука на работно место On-the-job training instructor	
STDI	Инструктор за обука на синтетички уред за обука Synthetic training device instructor	
Assessor	Оценувач–испитувач Assessor	

АНЕКС III

Анекс III (ДЕЛ АТСО.ОР) од Регулативата (ЕУ) 2015/340 се изменува и дополнува како што следува:

1. точката АТСО.ОР.А.010 се заменува со следново:

„АТСО.ОР.А.001 Обем

Во овој дел, наведен во овој Анекс, се утврдуваат условите кои се важечки за организациите за обука на контролорите на летањето и воздухопловно–медицинските центри со цел да се добие и одржи уверение согласно Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и оваа регулатива.“;

2. точката АТСО.ОР.В.001 се заменува со следново:

„АТСО.ОР.В.001 Поднесување на барање за уверение на организација за обука

- (а) Условите за уверение на организација за обука се поднесуваат навремено до надлежниот орган со цел да му се овозможи на надлежниот орган да го процени барањето. Барањето се доставува согласно процедурата која ја воспоставил надлежниот орган.
- (б) Подносителите на барање за прво уверение докажуваат пред надлежниот орган како тие ќе се придржуваат кон условите утврдени во Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и оваа регулатива.
- (в) Барањето за уверение за организација за обука ги опфаќаат следните информации:
 - (1) име и адреса на подносителот на барањето;
 - (2) адреса(-ите) на деловното седиште(-а) (вклучувајќи го, каде е соодветно, и списокот на одредените единици на АТС), ако адресата е различна од адресата на подносителот на барањето која е наведена погоре во точка (1);
 - (3) имиња и детали за контакт:
 - (i) на одговорниот раководител;
 - (ii) раководителот на организацијата за обука, доколку не е лицето наведено погоре во (i);
 - (iii) лицето, односно лицата, кои организацијата за обука ги именувала како лица за контакт (координатори), за комуникација со надлежниот орган;
 - (4) датум на планираниот почеток на активностите или измените;
 - (5) список на типовите на обука што треба да се спроведува и најмалку по еден курс за обука од секој тип на обука што се планира да се спроведува;
 - (6) изјавата за придржување кон важечките услови ја потпишува одговорниот раководител, со наведување дека организацијата за обука постојано се придржува кон условите;
 - (7) процесите на системот за управување; и
 - (8) датум на поднесување на барањето. “;

3. точката АТСО.ОР.В.005 се заменува со следново:

„АТСО.ОР.В.005 Начини за придржување

- (а) Организација може да користи било какви алтернативни начини за придржување за да воспостави придржување кон оваа регулатива.
- (б) Доколку организација сака да користи алтернативни начини за придржување, таа, пред да ги користи истите, му доставува на надлежниот орган комплетен опис на алтернативните начини за придржување. Во описот се опфатени сите ревизии на прирачниците или процедурите кои може да се релевантни, како и појаснувањето кое се однесува како е постигнато придржувањето кон оваа регулатива.

Организацијата може да користи алтернативни начини за придржување со претходно одобрение од надлежниот орган.“;

- 4. во точката ATCO.OR.B.010, точката (б) се заменува со следново:

„(б) Со цел да се обезбеди дека се исполнети важечките услови наведени во Поддел D од Анекс I (Дел ATCO), правото да се спроведува обука за одредена единица и/или континуирана обука се дава само на организациите за обука кои:

- (1) имаат уверение за давање на услуги на контролата на летањето; или
- (2) имаат склучено посебен договор со давателот на АТС.“;

- 5. точката ATCO.OR.B.015 се заменува со следново:

„ATCO.OR.B.015 Измени во организацијата за обука

- (а) Следниве промени бараат претходно одобрување пред нивното спроведување, освен кога за таквата промена постои известување и е управувана во согласност со процедурата што е одобрена од страна на надлежниот орган како што е наведено во точката ATCO.AR.E.010(в).

- (1) промена што влијае врз опсегот на уверението или врз условите за одобрување на организацијата за обука; или
- (2) промена што влијае врз сите релевантни елементи на системот за управување на организацијата за обука.

- (б) За кои било измени за кои е потребно претходно одобрение согласно наведеното во точката (а), организацијата за обука поднесува барање за и добива одобрение што го издава надлежниот орган. Барањето се доставува пред воведување на каква и да е измена со цел да му се овозможи на надлежниот орган да го утврди постојаното придржување кон оваа регулатива и да го измени, ако е потребно, уверението на организацијата за обука како и соодветните услови на одобрението кое се приложува кон истото.

Организациите за обука му ја доставуваат на надлежниот орган севкупната релевантна документација.

Измените се спроведуваат само по добивање на формално одобрение од надлежниот орган согласно точката ATCO.AR.E.010.

За време на вакви измени, ако е соодветно, организациите за обука работат согласно условите пропишани од надлежниот орган.

- (в) Со цел да се добие одобрение, надлежниот орган веднаш се известува за измените на елементите наведени во точка (а) настанати заради непредвидливи околности.
- (г) Организациите за обука го известуваат надлежниот орган кога ќе прекинат со своите

активности.“;

6. точката ATCO.OR.B.020 се заменува со следново:

„ATCO.OR.B.020 Континуирана важност

- (а) Уверението на организација за обука важи сè додека уверението не се врати или не се повлече и сè додека организацијата за обука се придржува кон условите наведени во Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и оваа регулатива, земајќи ги предвид одредбите кои се однесуваат на постапувањето со наодите согласно точката ATCO.OR.B.030.
- (б) Уверението се враќа кај надлежниот орган веднаш по неговото повлекување или по прекинување на сите активности.“;

7. точката ATCO.OR.B.030 се заменува со следново:

„ATCO.OR.B.030 Наоди

По приемот на известувањето за наоди, кое го издава надлежниот орган согласно точката ATCO.AR.E.015, организацијата за обука:

- (а) ја утврдува причината за наодот;
- (б) го дефинира акциониот план за поправните мерки што се во согласност со одобрувањето на надлежниот орган; и
- (в) докажува пред надлежниот орган дека поправните мерки се спроведени во рокот кој е договорен со тој надлежен орган како што е дефинирано во точката ATCO.AR.E.015.“;

8. точката ATCO.OR.B.035 се заменува со следново:

„ATCO.OR.B.035 Моментална реакција на проблем поврзан со безбедноста

Организацијата за обука ја спроведува секоја безбедносна мерка која надлежниот орган ја наложил согласно точката ATCO.AR.A.001 (в) и (г) за активностите на организацијата за обука.“;

9. точката ATCO.OR.B.040 се заменува со следново:

„ATCO.OR.B.040 Пријавување на настани

- (а) Организациите за обука кои обезбедуваат обука на работното место како дел од нивниот систем за управување воспоставуваат и одржуваат систем за пријавување на инциденти, вклучувајќи задолжително и доброволно пријавување. Организациите за обука основани во земја-членка што спроведуваат обука на работното место на националната територија на која важат Договорите, обезбедуваат дека системот ги исполнува условите од Регулативата (ЕУ) бр.376/2014 и нејзините акти за спроведување и Регулативата (ЕУ) 2018/1139 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување.
- (б) Организациите за обука што обезбедуваат обука на работното место вршат пријавување до надлежниот орган и до сите останати организации чие пријавување го бара земјата-членка во која организацијата за обука, обезбедуваат обука на работното место, за сите настани или услови поврзани со безбедноста што, доколку не се поправат или не упатуваат на нив, може да го загрозат воздухопловот, луѓето во него или кое било друго лице, а особено за какви било несреќи или сериозни инциденти.

- (в) Без да е во спротивност со Регулативата (ЕУ) бр. 376/2014 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување, извештаите во согласност со точката (б) мора:
 - (1) да се подготват што е можно поскоро, но во секој случај во рок од 72 часа од моментот кога организацијата дознала за настанот или за условите на што се однесува извештајот, освен ако вонредни околности не го спречат тоа;
 - (2) да бидат направени во форма и на начин утврдени од надлежниот орган;
 - (3) да ги содржи сите потребни информации за условите познати на организацијата.
- (г) За организациите за обука што не се основани во земја-членка и што обезбедуваат обука на работното место на територијата на државата на која се применуваат договорите, првичните задолжителни извештаи мора:
 - (1) соодветно да ја заштитат доверливоста на идентитетот на пријавувачот и на лицата споменати во извештајот;
 - (2) да се подготват што е можно поскоро, но во секој случај во рок од 72 часа од моментот кога организацијата дознала за настанот или за условите на што се однесува извештајот, освен ако вонредни околности не го спречат тоа;
 - (3) да бидат направени во форма и на начин утврдени од надлежниот орган;
 - (4) да ги содржи сите потребни информации за условите познати на организацијата.
- (д) Без да е во спротивност со Регулативата (ЕУ) бр. 376/2014 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување, по потреба се составува дополнителен извештај во кој детално се наведени мерките што организацијата има намера да ги преземе за да спречи слични настани во иднина, веднаш штом ќе се утврдат такви мерки, овие дополнителни извештаи:
 - (1) се испраќаат до релевантните субјекти кои првично биле пријавени во согласност со точките (б) и (в); и
 - (2) се изработени во форма и начин утврдени од надлежниот орган.“;

10. во точката ATCO.OR.C.010, точката (г) се заменува со следново:

„(г) Организациите за обука водат евиденција за инструкторите за настава по теоретско познавање, која ги опфаќа и нивните професионални квалификации, вклучуваат демонстрација на соодветното знаење и искуство, процена на техниките на настава и предметите за кои имаат право да вршат настава.“;

11. во точката ATCO.OR.D.001, точката (б) се заменува со следново:

„(б) предмети, теми и поднаслови за придружните овластувања согласно условите кои се пропишани во Анекс I (Дел ATCO);“;

12. точката ATCO.OR.E.001 се заменува со следново:

„ATCO.OR.E.001 Воздухопловно–медицински центри

Воздухопловно–медицинските центри (AeMCs) ги применуваат одредбите наведени во Поддел ORA.AeMC од Анекс VII кон Регулатива (ЕУ) бр. 1178/2011 на Комисијата ⁽⁹⁾

⁽⁹⁾ Регулатива (ЕУ) бр. 1178/2011 на Комисијата од 3 ноември 2011 година, за утврдување на техничките услови и

(Регулатива за членовите на екипаж), со тоа што:

- (а) сите упатувања за класа 1 се заменуваат со класа 3; и
- (б) сите упатувања за Дел-MED се заменуваат со Дел ATCO.MED.“;

АНЕКС IV

Анекс IV (ДЕЛ АТСО.MED) од Регулативата (ЕУ) 2015/340 се изменува и дополнува како што следува:

1. во точката АТСО.MED.A.005, точката (а) се заменува со следново:

„(а) издавање, периодот на важноста, продолжување и обновување на лекарско уверение кое е потребно за користење на правата од дозвола на контролор на летање или од дозвола на студент–контролор на летање, со; и“;
2. во точката АТСО.MED.A.020, точката (б) се заменува со следново:

„ б) Во дополнително на условите што се дадени во точката (а), имателите на лекарско уверение класа 3, веднаш и пред да ги користат правата од нивните дозволи, бараат воздухопловно–медицински совет кога:

 - (1) им била извршена хируршка интервенција или инвазивна постапка;
 - (2) започнале со редовно користење на какви било лекови;
 - (3) претрпеле каква било поголема повреда, која вклучува неспособност за користење на правата од дозволата;
 - (4) имале каква било болест, која вклучува неспособност за користење на правата од дозволата;
 - (5) се свесни дека бремени;
 - (6) биле примени во болница или на клиника;
 - (7) за првпат им се потребни корективни леќи;

Во овие случаи АеМС или АМЕ ја проценува здравствената способност на имателот на дозволата или на студент–контролор на летањето и одлучува дали тие се способни да продолжат да ги користат нивните права.“;
3. во точката АТСО.MED.A.030, точката (а) се заменува со следново:

„(а) Подносителите на барање за и имателите на дозвола на контролор на летањето, или студент–контролор на летањето треба да поседуваат/ имаат лекарско уверение класа 3, освен кога правата се користат во условите на синтетичкиот уред за обука. “;
